

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, MAY– GEGUŽĖS 15, 2014 • Vol. CV Nr. 56 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-14-14

ŠIAME NUMERYJE:

Dovana gimtajam miestui –
koncertas – 11 psl.

Septyneri tarnystės
metai kalėjime – 15 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Prezidentūroje apsilankė Čikagos užsienio reikalų tarybos nariai.

Gedimino Savicko (ELTA) nuotr.

Lietuva – patraukli šalis JAV investicijoms

Vilnius (ELTA) – Prezidentės Dalios Grybauskaitės ir ministro pirmininko Algirdo Butkevičiaus susitikime su įtakingais JAV visuomenės veikėjais – Čikagos užsienio reikalų tarybos nariais – aptartas Lietuvos ir JAV politinis, ekonominis, energetinis ir kultūrinis bendradarbiavimas.

Čikagos užsienio reikalų tarybos nariai, atstovaujantys JAV valdžios institucijoms, investicinėms kompanijoms, teisininkų įmonėms, mokslo ir gydymo įstaigoms, domėjosi Lietuvos ekonomine situacija ir galimybėmis investuoti mūsų šalyje.

Čikagos užsienio reikalų taryba – tai 1922 m. įkurta nepriklausoma organizacija, kasmet organizuojanti viešus ir privačius renginius, kuriuose nuomonėmis dalijasi pasaulio vadovai ir ekspertai. Taryba rengia publikacijas, viešosios nuomonės apklausas, ataskaitas konkrečiais klausimais. Iki 2008 m. Tarybai vadovavo dabartinė pirmoji JAV ponija Michell Obama. Į Lietu-

vą atvyko 20 jos narių, tarp jų – buvęs JAV ambasadorius prie NATO Ivo Daalder, šiuo metu vadovaujantis Čikagos tarybai.

„Nuolat augantis JAV verslininkų, visuomenės veikėjų susidomėjimas Lietuva rodo, kad esame patraukli investicijoms šalis. Turime gerai išvystytą infrastruktūrą, profesionalius darbuotojus ir sparčiausiai visoje ES augančios ekonomikos teikiamas galimybes. Lietuviai taip pat domisi galimybėmis investuoti JAV. Tai rodo stiprų abipusį pasitikėjimą“, – sakė Prezidentė.

D. Grybauskaitė pabrėžė, kad būtina ir toliau stiprinti abipusį šalių bendradarbiavimą. Ypač svarbi JAV parama Lietuvai siekiant narystės Tarptautinėje ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje, kuri vienija stipriausias ekonomikas turinčias valstybes. 2015 m. Lietuva turėtų pradėti derybas dėl narystės šioje organizacijoje.

– 3 psl.

Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV – atvirų durų diena

Nuotrauka atminimui su „tikra lietuvaite“.

Ludo Segers nuotr.

Europos dienos proga Lietuvos ambasada JAV tradiciškai atvėrė duris lankytojams. Washingtone veikiančių Europos Sąjungos valstybių ambasadų atvirų durų diena „EU Open House. Shortcut to Europe“ šiais metais skirta ES plėtros dešimtmečiui, sutraukė itin daug svečių – Lietuvos atstovybėje apsilankė beveik 2 300 žmonių.

– 4 psl.

Lietuvos vyskupai aptarė liturgijos ir šeimos metų aktualijas

Gegužės 8–9 d. Birštone vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) plenarinis posėdis. Plenarinį posėdį įžanginiu žodžiu pradėjo Apaštalinis Nuncijus Lietuvai arkivysk. Pedro López Quintana, kuris pasveikino susirinkusiuosius ir papasakojo apie save bei savo diplomatinės tarnybos etapus. Arkivysk. López Quintana prisipažino nesitikėjęs tokio šilto ir draugiško gausaus vyskupų būrio pasveikinimo, jam pirmą kartą kaip Nuncijui atvykus į Lietuvą. Jis dėkojo visiems vyskupams, o ypač LVK pirmininkui arkivysk. S. Tamkevičiui už šį pasitikimą. Prisiminęs darbo Valstybės Sekretariate metus, Nuncijus padėkos žodį tarė ir kard. A. J. Bačkiui. Šv. Tėvo atstovas susirinkusiesiems pasakojo apie popiežiaus Pranciškaus rūpinimąsi vietinėmis Bažnyčiomis. Pasak arkivysk. López Quintana, gyvos ir vaisingos Lietuvos Bažnyčios bendrystės su Visuotine Bažnyčia stiprinimas bei plėtojimas – vienas svarbiausių Nuncijaus veiklos mūsų šalyje uždavinių. Baigdamas savo kalbą, arkivysk. López Quintana su pasitenkinimu paminėjo nemažą Lietuvos katalikų Bažnyčios įdirbį ekumeninio bendradarbiavimo ir tarpreliginio dialogo srityse. – 3 psl.

Galvokit, kas tikra, jauskit, kas gražu ir norėkit, kas gera. – Platonas

Po dviejų savaitių Lietuva turės naują prezidentą. Viliuosi, jog lietuviai balsavo ne už tuos kandidatus, kurie televizijų debatuose ir laikraščių puslapiuose iškilmingai žadėjo pagerinti santykius su Rusija bei Lenkija. Tikrai neverta pasitikėti politikais, kurie tvirtina žiną, kaip susidraugauti su Maskva ir Varšuva.

Žinoma, mums būtų naudinga turėti nuoširdesnius santykius su dviem savo didžiaisiais kaimynais. Bet su dabartine Rusijos ir Lenkijos valdžia nuoširdesnė bičiulystė – neįmanoma. Neįmanoma tol, kol Rusija ir Lenkija puoselėja ekspansines užmačias. Tad mūsų politikai, ketinantys parodyti, kaip neva galima suminkštinti Maskvos ir Varšuvos širdis, arba nuoširdžiai nesuvokia tarptautinės politikos ypatumų, arba meluoja rinkėjams.

Įmanomas ir trečiasis, beje, pats baisiausias, variantas. Žadantys amžiną draugystę su Rusija ir Lenkija šių tikslų sieks...skriausdami Lietuvą. Vaizdžiai tariant, kaimynams dalins nuolaidas, silpninančias Lietuvos valstybingumą. Rusijai ekonomiškai nenaudinga, kad statytume atominę jėgainę, – nestatysime. Rusija pareikalaus rusų kalbai suteikti antrosios valstybinės kalbos statusą, – suteiksime. Rusijai patogiu, kad savo karinėms reikmėms pagailėtume skirti dvejis procentus nuo BVP, – neskirsime. Lenkija nori Vilniaus krašte matyti lenkišką autonomiją, – matys. Lenkija nori sulenkinti Seinų ir Punsko lietuvius, – saviškių neginsime...

Akivaizdu, kad taip elgdamiesi tikrai nesulauktume priekaištų nei iš Rusijos, nei iš Lenkijos. Bet kas tada liktų iš pačios Lietuvos? „Severo zapadnyj kraj“ („Šiaurės vakarų kraštas“ – Red.)? Lenkijos provincija?

Lietuva privalo atsiminti: be pataikavimo laikysenos egzistuoja žymiai patikimesnė taktika – nenuolaidžiavimo taktika. Nenuolaidžiaujanti Lietuva visuomet išlošdavo. Ten, kur traukdavomės, vildamiesi, jog naujų reikalavimų oponentai nepateiks, visuomet pralaimėdavome, nes mus čia pat užversdavo naujais priekaištais. Galų galiausiai užpuлдavo, aneksuodavo. O ten, kur išdrišdavome pasakyti „ne“, laimėdavome, nes bent jau naujų reikalavimų niekas nepažerdavo.

Štai žurnalo „Valstybė“ redaktorius Eduardas Eigrirdas klausia: „Jei jau pripažįstame, kad Rusija šandien gali bet kada nuskriausti vargšą Vilių Kaikarį, turime atsakyti, ką mes galime padaryti, kad jo niekada nebeskriaustų. Pasirašyti su ‘Gazprom’ ir ‘Inter RAO’ sutartis ir 100 metų įsipareigoti jų tiekiamas dujas bei elektrą pirkti trečdaliu brangiau nei kainuoja rinkoje? O gal prezidentu išsirinkti Viktorą Uspaskichą? Ko gali užsigeisti Rusija, jei mes žaisime pagal jos geopolitinius tikslus atitinkančias taisykles?“

Žurnalo „Valstybė“ redaktoriaus rekomendacijos – paprastos. Investuokime į energetinio nepriklausomumo įtvirtinimą ir aukštesnę pridėtinę vertę kuriančius sektorius, kurių eksportas orientuotas į pasaulio rinkas, kuris nepriklauso nuo Rusijos troškimų, ir Lietuva ekonomiškai sustiprės...be Kremliaus malonės. Lietuvai pats laikas rimčiau darytis ne tik į Rusijos rinkas. Vis dar besidairydama į rusiškas rinkas Lietuva daro ir taktinę, ir strateginę klaidą. Į kelis kartus didesnę ir greičiau augančią Kiniją Lietuva sugeba eksportuoti apie 50 kartų mažiau nei į Rusiją. Kodėl tokios proporcijos?

Į kokias situacijas pakliūnama, be saiko taikant išimtis ir kompromisus?

GINTARAS VISOCKAS

Panaši padėtis – lenkiškuose reikaluose. Kelios lenkiškos raidės, kurias užsispyrusi Varšuva nori įbrukti į mūsų abėcėlę, tokios pat pavojingos kaip ir...karinė intervencija. Žurnalistas Česlovas Iškauskas teisus, sakydamas, jog „lenkų kultūra ir neatimama jos dalis kalba, beje, kaip ir rusų, visais laikais buvo ne tik bendravimo, bet ir ekspansijos priemonė. Ir čia stebėtis nereikėtų: didžiosios Lietuvą supančios valstybės niekada nepaleido mūsų tautos iš savo dusinančio glėbio, viena iš slavų kalbų į ausį vis šnibždėdamos, kad, jei geri būsime, mus saugos, leis augti ir dar pamaitins“ (svetainė delfi.lt).

Džiugu, kad turime tokių žurnalistų kaip politikos apžvalgininkas Č. Iškauskas. Bėda ta, kad esama ir tokių žurnalistų, politikos apžvalgininkų kaip Tomas Janeliūnas, kurie ragina kuo greičiau nusi-leisti ekspansiniams Lenkijos reikalavimams. Mat nenusileidus, tikėtina, kentės mūsų elektros jungtys į Lenkiją, besidriekiantys Lenkijon geležinkeliai ir karinis bendradarbiavimas su Lenkijos kariuomene.

Akivaizdu, kad Lenkija, jei ji išties – mūsų strateginis partneris, taip neturėtų elgtis. Neturėtų mums keršyti už tai, kad nenorime sulenkėti. Sutinku, situacija – bjauri. Bet bjauri ji tik todėl, kad bjauriai elgiasi pati Lenkija. Lenkiškiems rašmenims ir užrašams besipriešinančios Lietuvos kaltės čia nėra. Lietuva negali paklusti lenkinimo politikai. Paklusus lenkinimo politikai prasmės nebetenka visi kiti projektai: elektros jungtys, geležinkelių bėgiai ir karinis bendradarbiavimas. Regis, viskas taip aišku, kad aiškiau nebegali būti.

Ir vis dėlto „ekspertas“ T. Janeliūnas gyvybiškai svarbų ginčą dėl lietuviškosios abėcėlės linkęs traktuoti Lenkijai naudinga kryptimi. T. Janeliūnas abejoja net lietuvių kalbininkų išvadomis. Abejoja užgauliais, įžeidžiais: „Ponai kalbininkai neturi žalio supratimo nei apie pilietinę visuomenę, nei apie geopolitiką“ (ši pastaba buvo paskelbta ir LRT, ir delfi.lt, ir 15min.lt).

Belieka ironiškai gūžčioti pečiais, kas gi tas „žalias supratimas“? Kuo „žalias supratimas“, pavyzdžiui, skiriasi nuo „mėlyno“ ar „raudono“ supratimo? Ir iš kur toks įžūlus pasitikėjimas savo jėgomis: kalbininkai nieko nesupranta, o štai T. Janeliūnas nusimano ir dėl kalbos reikalų, ir dėl pilietinės visuomenės, ir dėl geopolitikos subtilių?!

Tad po prezidentinių rinkimų Lietuvos laukia tokie pat sunkumai, kokie buvo ir prieš rinkimus. Tiesa, mūsų horoskopų žinovai Lietuvai pranašauja ypatingai palankų antrąjį pusmetį. Būtų džiugu, jei šios pranašystės išsipildytų. Tačiau realybė negali būti itin džiugi. Kai Krymas vėl sugrįš Ukrainai, kai Gruzija atsiims Abchaziją ir Osetiją, kai Moldova atgaus Padniestrę, štai tada ir mes, lietuviai, galėsime lengviau atsikvėpti.

O kol kas džiuginančių ženklų – mažoka. Prieš keletą dienų Vilniuje viešėjo į didžiąją politiką patraukęs buvęs pasaulio šachmatų čempionas Garis Kasparovas. Vilniaus universitete gausiai susirinkusiems politikams, studentams ir žurnalistams svečias tvirtino, jog Vakarai, bandydami pažaboti Kremliaus

šeimininką, padarė klaidą. Derėjo pradėti spaudimą ne nuo simbolinių, o nuo pačių griežčiausių politinių ir ekonominių priemonių. Bet – ne atvirkščiai. Ir tik Kremlui traukiantis atgal buvo galima švelninti sankcijas. Dabar gi V. Putinas įžūliai meluoja, ir net didžiuojasi tuo, kaip jam lengvai pavyksta mulkinti Vakarų prezidentus bei premjerus.

Buvęs pasaulio šachmatų čempionas G. Kasparovas mano, jog Vakarai neleis Kremlui žvanginti ginklais. JAV ir Didžioji Britanija pakliuvusios į nemalonį padėtį. Kol kas V. Putinas demonstruoja, jog Amerikos ir Britanijos vadovų parašai – beverčiai. Pažadėjo garantuoti Ukrainos sienų neliečiamumą mainais į atsakymą disponuoti atominio ginklu. Bet negarantavo.

Todėl iš Rusijos nuo politinių represijų pabėgęs G. Kasparovas viliasi, jog Kremlui „ukrainietiška avantiūra brangiai kainuos“. Bet jei V. Putinui vis tik pavyks pasiekti pergalių Ukrainos frontuose, grobuoniškas jo žvilgsnis būtinai pakryps ir Baltijos valstybių pusėn. Žodžiu, jei Ukraina pralaimės, Baltijos valstybėms taip pat grės pralaimėjimas.

Deja, Kremlius turi Vakaruose daug draugų. Jam netiesiogiai talkina net Popiežius Praciškus. Prisiminkime, kaip Popiežius Jonas Paulius II kadaise įkalbinėjo Washingtoną nepradėti karinių veiksmų Irake. O per 2014-ųjų Gavėnią nei Romos kurija, nei Popiežius Pranciškus kažkodėl net nebandė sustabdyti Rusijos.

Šventojo Sosto požiūrį į įvykius Irake ir įvykius Ukrainoje atidžiai lygina Arnoldas Aleksandravičius leidinyje „Ūkininko patarėjas“. Kodėl Vatikanas linkęs neparodyti savo pozicijos? Jei griežtai pamerktų, tik suerzintų Rusijos lokį, ir šis imtų dar labiau siautėti? Popiežius Pranciškus toks kuklus, kad nemano turįs teisę smerkti kitus („kas aš toks, kad smerkčiau?“). O gal įtakos turi jo kilmė? Juk kilęs iš Pietų Amerikos, kur gajos, įtakingos „marksistinės išsilaisvinimo doktrinos“?

Tad nesame apsaugoti nuo netikėtumų. Prisiminkime dailiojo čiuožimo sportininkės Isabella Tobias istoriją. Dar 2013-ųjų gruodį šiai amerikietei išimties tvarka buvo suteikta Lietuvos pilietybė, kad ji garsintų mūsų šalies vardą. Jos ašaros atsiimant Lietuvos Respublikos pasą atrodė nuoširdžios. O po pusmečio matome, kokia skaudi ši „išimtis“ tapo Lietuvai. I. Tobias partneris dėl traumų priverstas trauktis iš didžiojo sporto. I. Tobias nieko kito nebelieka, kaip ieškoti naujo partnerio tęsiant sportinę karjerą su...rusu Ilja Tkachenka.

Padarėme klaidą, išimties tvarka šiai sportininkei suteikdami Lietuvos pilietybę? I. Tobias tvirtina esanti įžeista, nes „Lietuvos žmonės, nežinodami visos tiesos, nuo jos nususuko“.

Gal ir nežinome visos tiesos. Bet juk ši istorija byloja, į kokias kvailas situacijas galime pakliūti, be saiko taikydami išimtis bei kompromisus?

www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Lietuva – patraukli šalis JAV investicijoms

Atkelta iš 1 psl.

Pasak šalies vadovės, abipusę prekybą ir investicijas, darbo vietų kūrimą dar labiau paskatins ES ir JAV laisvosios prekybos susitarimas, dėl kurio šiuo metu vyksta derybos.

Susitikime Prezidentė pabrėžė, kad Lietuvai siekiant energetinio savarankiškumo labai svarbus bendradarbiavimas su JAV ir energetikos srityje. Lietuvą domina galimybė importuoti skalūnų dujas iš JAV. Šiuo metu jų importas iš JAV yra ribojamas.

Tą pačią dieną, gegužės 14-ąją, prieš susitikimą su Lietuvos vadove svečiai buvo susitikę su ministru pirmininku Algirdu Butkevičiumi. Susitikimo Vyriausybėje metu diskusijos vyko Lietuvos ir JAV strateginio bendradarbiavimo klausimais, aptarti dvišaliai ekonominiai santykiai, energetikos klausimai, investicijų Lietuvoje galimybės.

Premjeras A. Butkevičius pabrėžė, kad Lietuva labai vertina bendradarbiavimą su JAV ir pasiūlytą dinamiškais ekonominiais santykiais bei didžiųjų Amerikos korporacijų ketinimais plėsti savo veiklą Lietuvoje.

„Mes džiaugiamės tokių stambių korporacijų kaip ‘Western Union’ ir ‘Philip Morris International’ neseniai paskelbtais ketinimais plėsti savo veiklą Lietuvoje. Tai demonstruoja patrauklų mūsų šalies investicinį klimatą”, – sakė Vyriausybės vadovas.

Pasak premjero, Vyriausybė deda visas pastangas šiam klimatui gerinti – jau nuo kitų metų šalis planuoja išvesti eurą, o per artimiausius kelerius metus tapti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos nare.

A. Butkevičius pabrėžė, jog Lietuva labai vertina JAV sprendimą sustiprinti NATO oro policijos mi-

Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Čikagos užsienio reikalų tarybos nariais. Roberto Dačkus nuotr.

siją Baltijos valstybėse ir informavo apie pagrindinių šalies politinių partijų pasirašytą susitarimą, kuriuo įsipareigojama iki 2020-ųjų metų padidinti finansavimą krašto apsaugai iki 2 procentų nuo bendrojo šalies vidaus produkto.

Taip pat Vyriausybėje aptartos bendradarbiavimo galimybės novacijų moksle ir technologijose, amerikiečiams pasiūlyta naudotis Lietuvoje vystomais mokslo ir verslo slėniais.

Pernai Lietuvos prekybos apyvarta su JAV padidėjo 67 proc. ir siekė apie 3,4 mlrd. litų. Lietuvos eks-

portas į JAV siekė apie 2,4 mlrd. litų, importas – apie 1,1 mlrd. litų. Tiesioginės JAV investicijos Lietuvoje pernai siekė apie 436,28 mln. litų. JAV užima 18 vietą pagal tiesioginių investicijų Lietuvoje dydį.

Daugiausia JAV investavo į paslaugų teikimą, didmeninę ir mažmeninę prekybą, transporto priemonių remontą, nekilnojamojo turto operacijas, informacines technologijas.

Lietuvoje nuo 2003 m. 37 JAV bendrovės įgyvendino 43 investicinius projektus ir sukūrė per 4 tūkst. darbo vietų.

Liturgijos ir šeimos metų aktualijos

Atkelta iš 1 psl.

Kard. A. J. Bačkis pasidalijo mintimis apie krikščioniškos šeimos svarbą bei aptarė klausimus, kurie rudenį bus svarstomi neeilinėje Vyskupų Sinodo asamblėjoje. Šeimos tematika užims svarbią vietą ir vieno iš artimiausių Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinių posėdžių darbotvarkėje.

Ganytojai nusprendė deleguoti savo atstovus į šiuos tarptautinius renginius: vysk. R. Norvila deleguojamas į Lenkijos Vyskupų Konferencijos plenarinį posėdį, kuris vyks birželio 10–11 d. Varšuvoje; vysk. L. Virbalas – į Italijos Vyskupų Konferencijos plenarinį posėdį, kuris vyks gegužės 19–22 dienomis Romoje bei į iškilmes, skirtas Eichsteta (Vokietija) vyskupiškiosios šv. Vilibaldo seminarijos 450 – tosioms įkūrimo metinėms; arki-vysk. G. Grušas – į XVIII tarptautinį Renovabis kongresą, vyksiantį rugsėjo 3–5 dienomis Freisinge (Vokietija).

Prel. E. Putrimas papasakojo susirinkusiems Ganytojams apie užsienio lietuvių sielovados aktualijas. Gavus Panevėžio vyskupo ordinaro L. Virba-

lo sutikimą, kun. Rimantas Gudelis skiriamas Maskvos, Sankt Peterburgo ir Murmanskio lietuvių kapelionu trejų metų kadencijai.

Liturgijos komisijos pirmininkas vysk. R. Norvila posėdžio dalyviams pristatė šios komisijos darbus bei ateities planus. Vyskupai detaliai svarstė įvairius klausimus, susijusius su nauju liturginių Skaitinių knygų leidimu. Taip pat buvo svarstoma, kokius Lietuvoje naudojamus palaiminimus įtraukti į baigiamą ruošti naująją Palaiminimų apeiginą; aptarti klausimai, susiję su baigiamo ruošti Šventimų apeiginu bei „Liturginių Valandų“ III tomo tekstais.

Posėdžio metu kalbėta apie tai, kaip svarbu Šeimos centruose turėti tinkamai parengtus specialistus. Iš principo pritarta VDU organizuojamų „Natūralaus šeimos planavimo“ specialistų rengimo kursų svarbai.

Pasidalinta informacija apie valstybės ir Bažnyčios santykių aktualijas. Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis vyks liepos 7 d. Kaune.

Lietuvos vyskupų konferencijos info

Šventojo Sosto Apaštalinį Nuncijų arkivyskupą Pedro Lopez Quintana (d.) gegužės 14 d. priėmė premjeras Algirdas Butkevičius. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Generalinis konsulas Čikagos mokiniams kalbėjo apie Europos Sąjungą

LR gen. konsulas M. Gudynas Michele Clark gimnazijoje

Minint Europos dieną, kuri švenčiama gegužės 9-ąją, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas miesto Michele Clark gimnazijos moksleiviams pristatė Europos Sąjungą. Prezentacijos metu diplomatas kalbėjo apie ES susikūrimo istoriją, jos nares, valdymo sistemą, santykius su JAV, o pabaigai paklausė mokinių, kas sieja amerikietiško futbolo legendą Dick Butkus, roko muzikantą Anthony Kiedis, verslininką Jimmy John Liautaud, senatorių Dick Durbin bei Čikagos miesto vicemerą Steven Koch. Po kelių spėjimų mokiniai išsiaiškino, jog sąsaja yra lietuviškos šaknys. Jiems taip pat papasakota apie šio miesto lietuvius didvyrius Steponą Darių ir Stasį Girėną.

Išklaukę generalinio konsulo pristatymo, jaunuoliai norėjo daugiau sužinoti ne tik apie ES, bet ir apie Lietuvą, jos paveldą. Siekiant geriau informuoti Čikagos visuomenę, tęsiama tradicija Europos dienos proga miesto mokyklose surengti Europos Sąjungos pristatymų ciklą, kurį įgyvendina čia reziduojančių ES valstybių diplomatinė misijų vadovai.

LR gen. konsulato Čikagoje info ir nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV – atvirų durų diena

Smagios akimirkos ambasadoje

Ludo Segers nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvos ambasada lankytojus susipažindino su istoriniu devyniasdešimtmetį skaičiuojančiu ambasados Washingtone pastatu ir Lietuvos pasiekimais per narystės ES ir NATO dešimtmetį. Svečiams buvo siūloma išmokti lietuviškų žodžių, šokti lietuvių liaudies šokius, varžytis baudų metimo turnyre, verti šiaudinius sodus. Pademonstravusieji geriausias žinias apie Lietuvos geografiją, istoriją, kultūrą, ir papročius buvo apdovanoti suvenyrais su Lietuvos simbolika.

Kartu su Washingtono lietuvių bendruomene surengta linksma, informatyvi ir įvairi programa sulaukė didžiulio svečių susidomėjimo. Lankytojai ypač gyrė lietuviškus mėsos produktus ir sūrius, kuriuos ambasadai padovanojo rėmėjai – „Pieno žvaigždės“ ir „Rokiškio mėsinė“.

ES valstybių ambasadų atvirų durų diena tai vienas iš Europos savaitės JAV ciklo renginių.

LR ambasados JAV info

Velykas šventė gamtoje

Mokyklėlės „Saulėtas krantas“ archyvo nuotr.

Balandžio 20 d. Palm Beach lituanistinė mokyklėlė „Saulėtas krantas“ organizavo Velykų pikniką. Į Buttonwood parką, Lantana, Floridos valstijoje susirinko apie 100 žmonių: vaikučių, tėvelių, senelių ir įvairių svečių. Skambėjo lietuviškos dainos ir muzika, o ant stalų puikavosi margučiai, tradiciniai patiekalai bei saldumynai.

Laimos Lileika info

New Yorke skambėjo virtuoziška vargonų muzika

Vargonininkas Virginijus Barkauskas kartu su obojaus meistru Terry Keevil grojo klasikinius kūrinius.

Virginijus Barkauskas susirinkusius ne tik džiugino vargonų muzika, bet ir pats šventė gražų 50 metų jubiliejų.

Gegužės 4 d. niujorkiečiai rinko- si pasiklausyti Virginijaus Bar- kausko bažnytinės muzikos kon- certo St. Peter’s by the Sea epis- kopalinėje bažnyčioje Long Is- land, New Yorko valstijoje.

Iš Varėnos kilęs Virginijus Bar- kauskas į muzikos mokslus kibo nuo devynerių metų. Mokėsi Kauno J. Gruodžio aukštesniojoje mu- zikos mokykloje, studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, prof. L. Digrio vargonų ir L. Baronaitės forte- pijono klasėse. 1991 metais atvyko į JAV stažuotis, čia studijavo pas var- gonininką, kompozitorių dr. Philip Gehring, įgijo magistro laipsnį. Nuo 1992 metų gyvena New Yorke, daug koncertuoja, dirba muzikos direkto- riumi St. Elizabeth bažnyčioje Mel- ville, New Yorko valstijoje.

Virginijaus žmona Asta Barkaus- kienė yra New Yorko Apreiškimo baž-

nyčios vargonininkė. Ji kvietė visus parapijiečius apsilankyti šiame kon- certe. „Virginijų Barkauską man yra tekę klausyti keletą kartų – pirmą sykį turbūt prieš maždaug 15 metų, kai jis grojo Carnegie Hall, po to jį gir- dėjau grojantį keliuose Nepriklauso- mybės dienos iškilminguose minėji- muose. Virginijus yra virtuoziškai įvaldęs vargonus – nuostabu išsijausti į šio didingo instrumento skambesį, jam grojant tiek klasikinių kompozito- rių, tiek ir šiuolaikinių kompozito- rių vargonų kūrinius. Šiame Long Is- lando koncerte buvo Vaidos Striaupai- tės-Beinarienės kūrinio ‘Sugrįžimas’ premjera Amerikoje”, – sakė Arūnas Tirkšliūnas, Apreiškimo parapijos Lietuvos veiklos komiteto narys.

Kompozitorė Vaida Striaupaitė- Beinorienė kūrinį „Sugrįžimas“ („The Recurrence“) obojui ir vargonams su- kūrė Vilniaus tarptautiniam muzikos festivaliui. Kūrinys pirmą kartą nu- skambėjo prieš porą metų Lietuvos na- cionalinės filharmonijos salėje. Tomet tarp susirinkusių buvo ir kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Adamkiene.

Į St. Peter’s by the Sea susirinkę muzikos mylėtojai klausėsi Mikalo- jus Konstantino Čiurlionio, Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart, Pierre Cochereau, Jean Guil- lou, Bernard Wayne Sanders ir Bern- ard Wayne Sanders kūrinių. Kartu su Virginijumi obojumi grojo Terry Keevil, mušamaisiais – Robert Del Gaudio.

Po koncerto visi susirinko į St. Pe- ter’s by the Sea bažnyčios parapijos salę pabendrauti su muzikantais, pa- sivaikinti skaniais užkandžiais ir gė- rimais. Taip jau sutapo, kad Virginijus Barkauskas šventė 50 metų jubiliejų. Moterys įteikė gėlių, draugai atnešė tortą su žvakutėmis.

Lietuvos generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas su žmona dr. Vyte Sarapiniene atvyko pasiklausyti koncerto ir po jo pasveikino Virginijų jubiliejaus proga, apjuosė jubiliatą tautine juosta, jo žmona Vytė padova- nojo Virginijui orchidėją. Salėje nuo- taikingai šurmuliavo susirinkusieji, bendravo su Virginijumi ir kitais dviem grojusiais muzikantais.

Pasiklausyti šio koncerto įrašų galite internetu: [www.youtube.com/ TArunasChannel](http://www.youtube.com/TArunasChannel)

„Draugo“ info

LR prezidento rinkimų rezultatai generaliniame konsulate Čikagoje

Šių metų gegužės 11 d. įvyko LR prezidento rinkimai. Ilinojuje ir kitose JAV vidurio vakarų re- giono valstijose gyvenantys ir balso teisę turintys Lietuvos Respublikos piliečiai turėjo galimybę balsuoti paštu arba atvykdami asmeniškai į vieną iš dviejų balsavimo punktų: LR generaliniame konsulate Čikagoje bei Pasaulio lietuvių centre, Le- monte.

Asmeniškai balsuoti šiuose rin- kimuose atvyko 254 rinkėjai, iš jų 51 balsavo generaliniame konsulate Čikagoje, o 203 Pasaulio lietuvių centre. Rinkėjų patogumui Pasaulio lietuvių centre, kuriame veikia di- džiausia lituanistinė mokykla JAV bei daugelis kitų lietuviškų organi- zacijų, buvo sudaryta galimybė bal- suoti dvi dienas (gegužės 10 d. ir 11 d.). Visgi jau per keletą rinkimų pa- stebima tendencija, jog absoliuti dauguma rinkėjų asmeniškai bal- suoti atvyksta sekmadienį, tuo tarpu šeštadienį balsuojančių rinkėjų ak- tyvumas yra labai nedidelis.

Kaip ir per ankstesnius rinki- mus, daugiausia piliečių balsuoja paštu. Iki gegužės 11 d. į generalinį konsulatą Čikagoje atsiųsta 390 LR piliečių balsų. Per artimiausias 5 die- nas (iki gegužės 16 d.) tikimasi su- laukti dar apie 100 paštu balsavusių rinkėjų biuletenių.

Gegužės 11 d. suskaičiuoti kon- sulate Čikagoje bei PLC, Lemonte, gauti balsai pasiskirstė taip: Dalia Gry- bauskaitė – 454, Naglis Puteikis – 105, Artūras Zuokas – 35, Artūras Paulauskas – 25, Zigmantas Balčytis – 22, Bronis Ropė – 2 ir Valdemar To- maševski – 1.

Kadangi per pirmą rinkimų turą LR prezidento išrinkti nepavyko, š. m. gegužės 25 dieną kartu su rinki- mais į Europos Sąjungos Parlamen- tą vyks ir antras LR Prezidento rinki- mų turas. Detalią informaciją apie balsavimo tvarką galima rasti Vyriausios rinkimų komisijos tinklalapyje – www.vrk.lt, arba LR generalinio kon- sultato Čikagoje svetainėje – www.chicago.mfa.lt/rinkimai. Kviečiame balso teisę turinčius Lietuvos Res- publikos piliečius aktyviai dalyvau- ti rinkimuose.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

Susirinkusieji į St. Peter’s by the Sea bažnyčią klausėsi bažnytinės muzikos koncerto. Visas albumas: <http://www.tarunas.com/Virginijaus-Barkausko-vargonu-koncertas-St-Peters-by-the-Sea-2014m-geguzes-4d/>

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Džiaugiamės savo sesėmis

**V.S.FIL. AUŠRA
JASAITYTĖ PETRY**

Sunku patikėti, kad jau pavasaris. Žiema niekaip nenorėjo leisti pavasariui mūsų aplankyti. Nors ji buvo ilga ir sunki, pavasariškai atšvęsti „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto sesių šių veiklos metų pasiekimų balandžio 12 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Lietuvių fondo salėje, susirinko gausus būrys tėvelių, senelių, skaučių, giminių ir draugų.

Susirinko „Jūratės“ draugovės (Naperville, IL), „Dubysos“ draugovės (Chicago, IL), „Saulučių“, „Šešupės“ draugovių, vyr. skaučių kandidačių

„Pajutos“ ir Juzės Augustaitytės Vaidiūnienės būrelių (Lemont, IL) sesės.

Tunto sueiga prasidėjo sesėms komendantėms Godai Orentaitei ir Monikai Ringytei sušvilpus švilpukais ir liepiant visoms lygiuoti ir pagerbti vėliavų įnešimą.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus buvo perskaityti įsakymai. Visas būrys jaunesniųjų skaučių, paukščių kandidačių, įvykdė jaunesniųjų skaučių kandidačių programą ir joms buvo leidžiama duoti įžodį. Tai Sofija Andricopoulos, Liepa Banėnaitė, Jūratė Davies, Kotrina Dzindaleta, Ieva Heininga, Ilona Kudirkaitė, Milana Merkevičiūtė, Sonya Puidokaitė, Greta Taraškevičiūtė ir Andrėja Variako-

jytė („Saulučių“ draugovė, Lemont, IL); Sofia Ferrell, Ūla Kerelytė ir Salomėja Vitkauskaitė („Dubysos“ draugovė, Lemont, IL). Jaunesniųjų skaučių įžodį pravedė sesės Rima Lintakaitė ir Ramunė Papartienė.

Naujosioms paukštytėms buvo užriši nauji raudonos spalvos kaklaraiščiai. Po trumpų pasveikinimų buvo perskaitytas įsakymas. Šiuo įsakymu sesėms, kurios įgijo II patyrimo laipsnį, suteikiama teisė duoti skaučių įžodį ir nešioti geltoną kaklaraištį. Tai „Šešupės“ draugovės (Lemont, IL) sesės: Kamilė Diržys, Maria Dzindaleta, Kotryna Gučius, Alana Jodwalytė, Urtė Jonaitė, Karolina Kersevičiūtė, Paulė Medžiūtė, Veronika Puidokas, Gabia Salaviejus, Gabrielė Schneider ir Monika Vyšniauskaitė bei „Dubysos“ draugovės (Chicago, IL) sesės: Monika Krasauskas, Tessa Papartis, Agnė Rudokas ir Saulė Vegelytė.

Tuntininkė s. fil. Nida Petronienė, remdamasi Naperville „Jūratės“

rikoje yra tik trys sesės, įgijusios šį ypatingą Kirvuko ženkliuką. Pirmoji – vyr. sk. vsl. t.n. Rima Lintakaitė. Džiugu, kad visos trys sesės yra „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto sesės. Valio, sesėms! Visos trys yra tikrai geras pavyzdys jaunesniosioms skautėms.

Už ypatingą darbą atliekant tunte pareigas žymenimis buvo apdovanotos šios sesės: Pažangumo žymeniu – ps. Žiba Kairytė Lapp ir ps. fil. Audronė Matutienė; Tėvynės dukros žymeniu – ps. fil. Lilija Gelažis, s. fil. Jūlytė Kudirkienė, ps. fil. Alina Meilytė ir s. fil. Ramunė Papartienė.

Įžodžiams, apdovanojimams ir sveikinamams pasibaigus, sesė Nida padėjo visiems, atvykusiems į šią iškilmingą tunto sueigą. Sesė Nida taip pat pasveikino dvi seses, kurios įvykdė ar šiuo vykdo Lietuvių Skautų sąjungos, bet taip pat ir Amerikos skautų (Boy Scouts of America) „Venturing“ programas. Sesė Olivija Petry

„Verpstės“ aptarė knygą „Manėm, kad greit grįšim“

Dr. Dalia Cidzikaitė (d.), „Manėm, kad greit grįšim“ knygos redaktorė ir Ritonė Rudaitienė. Nuotr. iš asmeninio albumo

fil.v.s. Ritonė Rudaitienė

Balandžio 24 d., ketvirtadienį, vyr. skaučių ir skautininkių „Verpsčių“ būrelio sueigo sesės dalinosi išvalgomis ir mintimis apie neseniai pasirodžiusią pokalbį apie pasitraukimą į Vakarus 1940–1944 m. knygą „Manėm, kad greit grįšim“. Šį leidinį sudarė Laima Petrauskaitė-VanderStoep, Dalia Stakytė-Anysienė ir dr. Dalia Cidzikaitė.

Mano išgytoje knygoje viena iš jos sudarytojų įrašė, kad tai yra „Žiupsnelis mums žinomas ir mažiau žinomas istorijos apie Antrąjį pasaulinį karą“.

Iš 18-kos sakytinių istorijų pašnekovių, net dvi – Nijolė Jankutė-Užubalienė ir Joana Krutulienė – „Verpstės“, trečioji, Halina Plaušinitienė, nors ir buvo kalbinama, bet į šį rinkinį nėra įtraukta. Nemažai kitų pokalbių dalyvių mūsų sesės pažinojo asmeniškai. Tačiau, nors pažinojo, bet kitokiomis akimis į juos pažvelgė, kai jie patys apie save ir savo patirtus išgyvenimus papasakojo.

Amžius, išsilavinimas ir pokalbio dalyvių charakterio savybės kiekvieno asmens istoriją nuspalvino kitaip. Nors visi traukėsi iš tėvynės maždaug tuo pačiu laikotarpiu ir panašiomis priemonėmis, bet kiekvieno istorija skirtinga, kaip skirtingi paveikslėliai kaleidoskope. Knygą skaityti buvo įdomu. Dauguma pasakojimų liūdni ir gaudūs, nors yra situacijų ir pasakojimų, kurie iššaukia ne tik šypseną, bet ir gardų juoką.

Nemaža dalis šią knygą išgijusių ir skačiusių sesių tuo metu dar buvo labai mažos ar per jaunos, kad būtų pilnai supratusios ar išgyvenusios tai, ką teko išgyventi jų tėvams ir seneliams. Palaiminta vaikystė ir jaunystė! Tėvams teko priimti sunkų sprendimą ir, palikus viską kas buvo sava ir žinoma, su mažamečiais vaikais bėgti nuo okupanto į visišką nežinią. Skaityti šią knygą, kitų žmonių išgyvenimai gali atrodyti mažiau dramatiški ar siaubingi, jei pasakotojo vieton nepastatai savęs ar kito artimo žmogaus – vaiko, tėvo, brolio.

Kai kurios sesės prisiminė kadais skaitytą labai įdomią fil. v.s. Broniaus Juodelio prisiminimų knygą „Kelionė į nežinią“. Betarpiškas pasakojimas turi plusų. Tačiau ne visi mūsų žemės keleiviai esame žurnalistai, rašytojai ar net geri pašnekovai. Jei nebūtų klausimų – kaip gairių – gal ir nebūtumėm sulaukę šios neeilinės, Lietuvos istoriją liečiančios knygos.

Vyr. skautės kandidatės kartu su savo globėjomis – „Pajautos“ būrelis: sl. Olivija Petry, vyr. sk. vsl. fil. Jūlytė Andriušienė (globėja), sl. Lilė Šoliūnaitė, vyr. sk. vsl. fil. Nyka Aukštuolytė, psl. Lina Lietuvninkaitė, psl. Kristina Stončiūtė. Aušros Jasaitytės Petry nuotraukos

draugovės draugininkės vyr. sk. vsl. Reginos Ramanauskaitės pristatymu, pranešė, kad paukštytės Klaudia Kurek, Teresa Matulis ir Emilija Rimkus baigė jaunesniųjų skaučių I patyrimo laipsnį ir joms leidžiama vykdyti skaučių kandidačių programą. Šioms sesėms buvo įteikta geltona virvutė.

Pasveikintos ir ryšinės naujais geltonais kaklaraiščiais, sesės grįžo į savo vietas rikiuotėje.

Taip pat buvo perskaitytas įsakymas, pažymintis, kad dvi vyr. skautės kandidatės, kurios ne tik baigė prityrusių skaučių programą per atitinkamą laikotarpį, bet taip pat atliko ir Kirvuko programą. Tai s. Olivija Petry ir s. Lilė Šoliūnaitė. Šiuo metu Ame-

ką tik buvo užbaigusi visus reikalavimus punktus bronzos medaliui, o sesė Rima Lintakaitė baigė visus reikalavimus punktus sidabro medaliui, kuris prilygsta berniukų skautų „Eagle“ laipsniui.

Išnešus vėliavas prasidėjo linksmoji dalis. Sesės ir svečiai linksminosi dainuodami skautiškas, laužo dainas, kurias vedė sesė Regina Ramanauskaitė. Po dainų ir vaišių svečiai ir sesės sustojo į bendrą ratą ir sugiedojo „Ateina naktis“.

Nors dar žiema neleido pasidžiaugti pavasariu, „Aušros Vartų/Kernavės“ tuntas pasidžiaugė savo sesėmis pavasariškoje, šeimyniškoje dvasioje.

Tunto sueigos komendantės s. Monika Ringytė ir s. Goda Orentaitė.

Naujosios paukštytės užsirišo raudonus kaklaraiščius.

JAV lietuvių kultūrinio ir archyvinio paveldo išsaugojimo svarba

Dalė Lukienė prie „Draugo“ archyvo

Jono Kuprio nuotraukos

DALĖ LUKIENĖ

Atvykę į Ameriką lietuviai išeiviai būrėsi į tautiečių gyvenvietes, kurios savo aplinkoje palaikė savą kalbą, kultūrą bei papročius.

Jie pradėjo atvykti jau po 1863 metų sukilimo Lietuvoje, ir XX amžiaus pradžioje Amerikoje jau gyveno apie 100 tūkstančių lietuvių. Jie vystė kultūrinę veiklą, statė bažnyčias, kultūros centrus ir mokyklas, užsienyje sukurdami aplinką, kuri buvo palanki tautiškumo palaikymui. Nuo XX amžiaus pradžios kiekviena emigrantų banga įpūdavo naujos gyvybės kultūrinei veiklai, didino lietuvišką kultūrinį lobį ir palikimą Amerikoje. Tuo metu jau veikė 30 lietuviškų spaustuvių, kurios spausdino knygas ir periodinius leidinius.

Po Antrojo pasaulinio karo atvykę į Ameriką lietuviai jau rado čia veikiančias lietuviškas bažnyčias, organizacijas ir institucijas, sukurtas anksčiau atvykusių.

Daug to tautinio kultūrinio palikimo laikui bėgant buvo prarasta, tačiau buvo šviesių žmonių, kurie suprato, kad reikia išsaugoti kultūrinį paveldą istorijai ir kaupė reikšmingą medžiagą bei ją saugojo. Daugiausia tai buvo lietuviški leidiniai, spaudiniai ir knygos, bet vėliau buvo kaupiami išsaugojimui ir lietuviškų organizacijų bei kultūrinės veiklos dokumentai. Taip ir susikūrė Amerikoje lietuviškos bibliotekos, archyvai ir muziejai, kurie, prisiglaudę prie kultūrinių centrų, vienuolynų ir bažnyčių, išsaugojo dalį lietuvių emigracijos, istorijos ir tautinės veiklos atminties.

Išlikę dokumentai – tai praeities bylotojai, istorijos šaltiniai, pagal kuriuos rašomi moksliniai darbai. Archyvinę medžiagą surinkus ir išsaugojus mūsų archyvuose, muziejuose ir bibliotekose susidaro istorinis lobis. Mums yra svarbu pasirūpinti mūsų surinktos archyvinės dokumentacijos išsaugojimu – jau vien todėl, kad žmonių, kurie tuos laikus pergyveno ir tų dokumentų reikšmę supranta, liko nebe daug, o ir atminties po tiek laiko pradeda pritrūkti.

Sutikdama prisiimti JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkės archyvų reikalams pareigas pasiryžau rūpintis mūsų kultūriniu ir istoriniu palikimu – mūsų archyvais. Suvokiū, kad jau atėjo kritinis laikas, kad jau reikia sutvarkyti mūsų archyvus bei užtikrinti jų išsaugojimą. Kadangi turiu darbo patirties šioje srityje, jau kelinti metai domiuosi JAV lietuvių archyvais ir bibliotekomis.

Šiuo metu aktyviai veikia Pasaulio lietuvių archyvas Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) ir Amerikos lietuvių kultūros archyvas (ALKA) Putnam, CT. Dar yra labai didelis Lietuvių Skautų sąjungos (LSS) archyvas, saugomas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. LSS archyvas puikiai tvarkomas, yra atspausdintas katalogas (tik gaila, kad tas katalogas nėra elektroniniame formate,

bet ateityje ir tai

bus padaryta). Čikagoje žinomas Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, kuris taip pat turi biblioteką ir archyvą. Yra ir kitų mažų, daugiausia įvairių organizacijų archyvų, kurie tvarkomi ir prižiūrimi pusiau privačiai.

Archyvų pasaulyje yra nusistovėjusi taisyklė, kad į institucijos sąrašus bei katalogus įtraukta medžiaga yra tos institucijos teisinė nuosavybė. Archyvinę

medžiaga prižiūrima ir saugojama, nes ateityje ji bus reikalinga. Tačiau ji turi būti sutvarkyta taip, kad būtų atrandama ir prieinama mokslininkams, kurie ieško istorinės medžiagos savo darbams.

Kaip mes galime išlaikyti ir sutvarkyti archyvus?

Mano karta ypatinga tuo, kad tai paskutinė karta, kuri dar atsimena ir patys esame dalyvavę lietuviškos kultūrinės aplinkos pokarinėje kūrimo veikloje Amerikoje. Daugelis atvyko į Ameriką brandaus kūrybinio amžiaus, pilni nepriklausomos Lietuvos patriotizmo ir jaunatviškos energijos. Dauguma jų dabar jau iškeliavę į Amžinybę, kiti sparčiai seka paskui juos. Jų čia sukurta lietuviška veikla ir kūryba yra tiesioginė nepriklausomos Lietuvos klestėjimo laikotarpio tąsa. Jų darbo ir kūrybos palikimas yra svarbi Lietuvos istorijos dalis, nes ji atstovauja didelę dalį tuometinės Lietuvos talentingų ir kūrybingų žmonių. Tai turi būti išsaugota ir įrašyta į Lietuvos istoriją, ir mes esame tie, kurie visa tai galime įvertinti ir aprašyti. Savo archyvuose esame surinkę per 200 metų Lietuvos istorijos išeivijoje. Jau keliolika metų mokslininkai domisi medžiaga, kuri saugoma mūsų archyvuose. Kartais atrodo, kad jie tiesiog konkuruoja tarpusavyje – kas tą medžiagą aprašys pirmas, kas išleis knygą arba mokslinį dar-

bą apie vieną ar kitą asmenybę ar organizaciją.

Archyvų pasaulyje yra patariama, kad archyvai turi būti saugomi ir išlaikomi ten, kur jie buvo sukurti, nes kitiems jie gali būti ne tik nesuprantami, bet ir nereikšmingi. Ką galime padaryti, kad išlaikytume archyvus, sutvarkytume juos taip, kad jie būtų lengvai prieinami naudojimui, o svarbiausia – kad būtų išsaugoti. Suvažiavimuose jau esame apie tai kalbėję ir svarstę visokias galimybes. Puikiai žinome visus trūkumus ir žinome, kas reikalinga padaryti. Archyvų tvarkymo darbui reikia keturių dalykų: 1) profesinės pagalbos, 2) geros darbo jėgos, 3) modernios informacinės technologijos ir 4) finansavimo. Tik išsprendus šias problemas bus galima archyvus tinkamai sutvarkyti ir išsaugoti.

Šių laikų technologinės galimybės įgalina mokslininkus, nesvarbu kur jie gyventų, surasti ieškomus archyvinius dokumentus. Per mūsų archyvų internetines svetaines jau prieinami saugomų archyvų aprašai. Dar ne visi archyvai aprašyti, tą darbą stengiamės savo išgalėmis atlikti kiek įmanoma greičiau. Pastebėjau didėjančią susidomėjimą ir susirūpinimą archyvine istorine medžiaga. Tai geras ženklas. Pastaruoju metu yra išleidžiama daug jubiliejinių ir kitų leidinių. Žinau, kad jiems paruošti pasinaudojama mūsų saugoma medžiaga. Darbas archyvuose, įdomus ir įtraukiantis, nes atsiskleidžia įdomių žinių iš praeities. Lyg kokiame detektyve, lapas po lapo, atsiskleidžia praeities istorijos vaizdai, istorijos, apie kurią niekas nesužinotų, jei ne tie liudijantys dokumentai archyve...

Gegužės 31–birželio 1 d. Čikagoje, Lituanistikos tyrimo ir studijų centre yra ruošiamas „Archyvų seminaras“. Į seminarą kviečiami visi, kurie domisi ir rūpinasi įvairių archyvų išsaugojimu ir nori daugiau sužinoti apie jų tvarkymą. „Archyvų seminaras“ yra organizuojamas kartu su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Lietuvos centrinio valstybinio archyvo darbuotojais, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos archyvų komitetu ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centru. Į dviejų dienų seminarą pasikaitų skaityti atvyksta Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis, Lietuvos centrinio valstybinio archyvo direktorius Dalius Žižys ir dvi patyrusios darbuotojos Džiuginta Stankevičienė ir Sigita Baranauskienė. Pranešimai bus įvairiomis archyvinės medžiagos tvarkymo temomis. Kartu atvyksta Lietuvos nacionalinio muziejaus darbuotojos – Naujaisių laikų skyriaus vedėja Irena Mikuličienė, kuri kalbės apie meno vertybių išsaugojimą ir meno rinkinių katalogavimą bei Signatarų namų vedėja Meilutė Peikštenienė, kuri kalbės apie rinkinių paieškas ir ekspozicijų programas. Bus pranešimai ir apie LTSC/ Pasaulio lietuvių archyvų (PLA) bei ALKA veiklą. Dr. Augustinas Idzelis kalbės apie DP stovyklų saugomus archyvus. Visa seminaro programa jau skelbiama spaudoje.

Seminaras vyks lietuvių kalba. Registracija: LTSC, info@lithuanianresearch.org Pasiteirauti: Dalė Lukienė, dalelukas@verizon.net, 301-598-6657.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Independence“ jau plaukia į Lietuvą

Ulsana (ELTA) – Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (SGD) laivas „Independence“ paliko Pietų Korėjos laivų statyklą Ulsanoje ir pradeda kelionę į Lietuvą.

Apie tai savo paskyroje socialiniame tinklalapyje „Facebook“ paskelbė Prezidentė Dalia Grybauskaitė, kuri dar vasarį kaip krikštamotė dalyvavo Klaipėdos SGD terminalo laivo inauguracijos iškilmėse. Laivą-SGD saugyklą Lietuvai Pietų Korėjoje pastatė norvegų įmonė „Hoegh LNG“ bendradarbiaudama su šios šalies įmone „Hyundai Heavy Industries“.

Teigiama, kad Lietuva, pirmoji iš Baltijos valstybių pasistačiusi SGD terminalą, užsitikrins realią nepriklausomybę nuo šiandien monopolines kainas diktuojančio dujų tiekėjo „Gazprom“. Taip pat pabrėžiama, jog SGD terminalas yra labai svarbus ne tik Lietuvos, bet ir viso Baltijos regiono energetiniam saugumui. Klaipėdos terminalo pajėgumų visiškai pakanka Lietuvos poreikiams, per terminalą importuotos gamtinės dujos galės būti tiekiamos ne tik Lietuvai, bet ir kitoms Baltijos valstybėms.

Laivo ilgis – 294 m, plotis – 46 m, aukštis – 47 m, greitis – 18 mazgų.

Laivo-saugyklos bandymai jūroje Hoegh LNG nuotr..

Laivo statybai sunaudota 25 tūkst. tonų plieno. Variklis – dujos/dyzelinas – elektra.

Laive sumontuotos 4 SGD laikymui skirtos talpyklos, kurių bendras pajėgumas siekia 170 000 kub. m. Laivo statybos procese dalyvavo keli tūkstančiai žmonių. Planuojama, kad laivas Klaipėdos uostą pasieks šių metų rudenį.

Laivas-saugykla, kuris gali talpinti 170 000 kubinių metrų suskystintų dujų, yra trijų futbolo aikščių ilgio. Jo sraigto skersmuo vienu metru didesnis už Puntuko akmenį – 8,7 metro. Dujų talpykloms užpildyti prireiktų vandens iš 69 olimpinį baseinų.

Valstybei priklauso 72,32 proc. „Klaipėdos naftos“ akcijų.

Rangovai yra įsipareigoję visus krantinės statybų darbus baigti iki 2014 m. spalio 1 d.

Neįsileistas traukinys su sovietine simbolika

Kybartai (ELTA) – Gegužės 12 d. Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės Kybartų užkardos pasieniečiai pasitiko iš Rusijos Kaliningrado srities atvažiavusį keleivinį traukinį. Tai buvo užsakomuoju reisu vykęs sąstatas, papuoštas sovietine simbolika.

Pasieniečiai traukinio viršinin-

kę išpėjo – arba Lietuvoje draudžiama demonstruoti sovietinė simbolika bus pašalinta, arba sąstatas negalės tranzitu vykti per šalies teritoriją. Netrukus visi plakatai su sovietine simbolika nuo langų buvo nuimti.

Traukiniu važiavo daugiau kaip 200 keleivių. Beveik visi jie buvo Rusijos piliečiai.

Bankrutuoja dienraštis „Respublika“

ve.lt nuotr.

Vilnius (BNS) – Nuo 1989-ųjų leidžiamas dienraštis „Respublika“ pranešė nutraukiantis leidybą. Dienraštis pranešė, jog jis bus leidžiamas dar 10 dienų ir po antrojo prezidento rinkimų turo nustos eiti. Šį sprendimą nulėmė panaikintos mokestinės lengvatos.

Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija (ŽLEK) dienraštį „Respublika“ balandį pripažino nesilaikančiu profesinės etikos.

Komisijos pirmininkas Linas Sluš-

nys yra sakęs, kad „Respublika“, kaip ir kiek anksčiau neetišku paskelbtas dienraštis „Lietuvos rytas“, daug pažeidimų padarė, rašydama apie „Snoro“ bankroto administratorius.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas numato, kad profesinės etikos nesilaikantiems leidiniams taikomas 21 proc., o ne lengvatinis 9 proc. PVM tarifas, kuris taikomas daugumai laikraščių, žurnalų ir kitų periodinių leidinių.

Į Estiją atvyko specialiosios JAV pajėgos

Talinas (ELTA) – Dalyvauti Estijoje rengiamose „Pavasario audros“ karinėse pratybose atvyko JAV armijos „Žaliųjų berečių“ kariai. Estijos gynybos ministerijos išplatintame pranešime rašoma, kad elitinis JAV armijos dalinys į šalį atvyko penktadienį. Savaitę prieš tai į Estiją taip pat atvyko amerikiečių 173-iosios oro desantininkų brigados kovinė grupė. Anot ministerijos pareigūnų, JAV specialiųjų pajėgų dislokavimas šalyje nėra neįprastas, nes estų bei amerikiečių kariai ir anksčiau bendradarbiavo NATO misijoje Afganistane.

JAV specialiųjų operacijų Euro-

poje štabo (SOCEUR) vadovas generolas Marshall B. Webb sakė, kad tokios pratybos užtikrina JAV karinių pajėgų pasirengimą kautis savo sąjungininkų Rytų Europoje gretose. Generolas pranešė, jog SOCEUR taip pat planuoja dalyvauti „Liepsnojančio kalavijo“ karinėse pratybose Lietuvoje ir kasmetėse nacionalinio masto gynybos apmokymuose Latvijoje.

Dėl pastarųjų įvykių Ukrainoje, JAV specialiosios pajėgos Baltijos ir Rytų Europos regionui skiria vis daugiau dėmesio, įskaitant ir nuolatinį dalyvavimą čia rengiamose karinėse pratybose.

Įsigaliojo naujos ES sankcijos Rusijai

Maskva (ELTA) – Įsigaliojo papildomos Europos Sąjungos (ES) įvestos sankcijos Rusijai, į Bendrijos nemalonę pateko 3 Maskvos, 4 Krymo pareigūnai ir du Ukrainos separatistai.

Po neseniai priimto vizų išdavimo apribojimo ir finansinių aktyvų įšaldymo sprendimo bendrame ES sankcijų sąrašė iš viso yra 61 asmuo, iš kurių trečdalis – ukrainiečiai. Sankcijas peržiūrėti žadama tik lapkričio mėnesį.

Paskelbus naujas sankcijas, ES teritorijoje nepageidaujamais tapo Kremliaus administracijos vadovo pirmasis pavaduotojas Viačeslavas Volodinas, desantinių oro pajėgų generolas Vladimiras Šamanovas, Valstybės Dūmos konstitucinės teisėkūros komiteto pirmininkas Vladimiras Pliginas, Rusijos federalinės migracijos tarnybos vadovas Piotras Jarošas, Sevastopolio migracijos tarnybos vadovas Olegas Koziura, Krymo generalinė prokurorė Natalija Poklonskaja ir Se-

vastopolio prokuroras Igoris Ševčenka.

Į Bendriją atvykti taip pat uždrausta Ukrainos Slovjansko miesto meru save vadinančiam separatistų vadovui Viačeslavui Ponomariovui, Donecko „liaudies respublikos“ rinkimų komisijos pirmininkui Romanui Liaginui, Luhansko miesto rinkimų komisijos vadovui Aleksandrui Malychinui, Ukrainos Aukščiausiosios Rados deputatui Olegui Cariovui ir dar dviem ginkluotų separatistų pajėgų vadams.

ES įšaldys ir Krymo kompanijų „Černomorneftegaz“ ir „Feodosia“ kompanijų finansinius aktyvus.

Naujai paskelbtos sankcijos priklauso vadinamajam antrajam sankcijų etapui. ES pareigūnai grasina, jog, Rusijai nekeičiant savo užsienio politikos Ukrainos atžvilgiu, Briuselis imsis trečiojo etapo, kurio metu bus pradėti riboti prekybiniai ir ekonominiai santykiai su Maskva.

Prancūzija neišsižadės „Mistral“ sandorio su Rusija

www.military-today.com nuotr.

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos prezidentui Francois Holland sakant „galbūt“, Paryžiaus diplomatai tvirtina, kad karinių laivų pardavimas Rusijai nebus nutrauktas net ir trečiame Europos Sąjungos (ES) sankcijų etape, nes nuo to labiau nukentėtų Prancūzija, o ne Rusija.

Prancūzija pastaruoju metu patiria vis didesnę Washingtono ir Europos šalių spaudimą persvarstyti savo 2011 metais pasirašytą 1,2 mlrd. eurų vertės susitarimą dėl dviejų „Mistral“ klasės desantinių laivų pardavimo Rusijai. Tačiau prancūzų diplomatiniai šaltiniai „nuramino“, kad šis sandoris tikrai nebus įtrauktas į trečiąją ES sankcijų prieš Rusiją etapą – kontraktas jau apmokėtas ir už jo nesilaikymą gresia finansinės baudos.

Daugybę diskusijų sukėlęs „Mistral“ laivų pirkimas buvo pirmasis tikrai stambus Rusijos gynybos pajėgų pirkinys užsienyje per pastaruosius du dešimtmečius. Buvęs Prancūzijos ministras Nicolas Sarkozy sveikino susitarimą ir pabrėžė, kad Maskvos užsakymas šalyje sukūrė tūkstantį naujų darbo vietų. Prancūzijos diplomatai tuo tarpu ramina ir tvirtina, jog laivas rusams bus pristatytas be ginkluotės sistemų.

Pirmasis desantinis laivas „Vladivostokas“ Rusijos karinėms pajėgoms bus pristatytas paskutinį šių metų ketvirtį, antrasis – „Sevastopolis“ – Krymo pusiasalį pasieks iki 2016 metų. Paryžiaus ir Maskvos susitarimas be šių laivų taip pat numato galimą dar dviejų „Mistral“ įsigijimą.

VERSLO NAUJIENOS

Analitikai: ekonomikos atsigavimas tęsis

Nepaisant regioninių skirtumų ir egzistuojančių trikdžių, pasaulio ekonomikos atsigavimas toliau tęsis, teigia SEB grupės analitikai Stokholme paskelbtoje pasaulio ekonomikos apžvalgoje „Nordic Outlook“. Kita vertus, atkreipiamas dėmesys ir į padidėjusią geopolitinių nesutarimų riziką.

Analitikų vertinimais, didžiausios įtakos pasaulinio ūkio atsigavimui turės spartesnis JAV ekonomikos augimas. Tikimasi, jog JAV ekonomiką į priekį ves būsto rinkos, vartojimo ir investicijų augimas bei palankesnė fiskalinė politika. Papildomų pranašumų JAV ūkiui teiks žemos regioninės energijos išteklių kainos, kurias lemia skalūnų naftos ir dujų gavyba.

SEB grupės analitikai prognozuoja, jog, kylant ekonomikai, JAV Federalinių atsargų bankas ims didinti palūkanų normas trečiąjį 2015 m. ketvirtį.

Ekonomistai taip pat pažymi, jog euro zonos ekonomikos nuosmukis baigėsi, o finansų rinkų nerimas dėl šio regiono sumažėjo. Gerėja ir Vokietijos, ir Pietų Europos šalių eksporto rodikliai, tačiau vidaus vartojimą daugelyje šalių (išskyrus Vokietiją) tebeslegia išplitęs nedarbas, menkas atlyginimų didėjimas ir griežta fiskalinė politika.

SEB grupės analitikai atkreipia dėmesį, jog euro zonos nedarbas ir valdžios sektoriaus skola ėmė stabilizuotis, tačiau yra pavojingai aukšti. Siekdamas įveikti defliacijos ir ūkio sąstingio riziką, Europos centrinis bankas papildys skatinančiąją pinigų politiką kiekybinio atskiedimo priemonėmis, o bazinė palūkanų norma išliks nepakeista iki pat 2015 m. pabaigos.

Analitikų prognozėmis, Rusijos ekonomikos augimas 2014 m. visiškai sustos.

Rusijos ir Ukrainos konfliktas veikiausiai bus ilgalaikis, tačiau mažai tikėtina, jog jis virs globalių pasekmių turinčia krize, vertina ekspertai. Konfliktas turės neigiamos įtakos Vidurio ir Rytų Europos regiono ūkiams, stabdydamas užsienio prekybos srautus, atšaldydamas stiprėjusį vartotojų optimizmą, mažindamas įmonių norą investuoti, tačiau atsigavimo neužgesins.

SEB grupės analitikų prognozėmis, Lietuvos ekonomika 2014 m. padidės 2,7 proc., o 2015 m. – 3,8 proc., Latvijos ūkis augs atitinkamai 2,5 proc. ir 3,2 proc., o Estijos – 0,5 proc. ir 2,3 proc.

„Baltijos šalių ekonomika neliks Rusijos ir Ukrainos konflikto nuošalyje ir dėl to šiemet augs lėčiau. Vis dėlto Lietuvos ir Latvijos ūkiams atsparos teiks vidaus vartojimo atsigavimas sparčiau kylant darbo užmokesčiui, statybų sektoriaus pagyvėjimas ir santykinai tvirta valdžios finansų padėtis“, – sakė SEB banko Lietuvoje vyriausioji analitikė Vilija Tauraitė.

ELTA

Lietuva Kinijai – svarbūs vartai į Europą

A. Solomino (DELFI) nuotr.

Gegužės 13 dieną Susisiekimo viceministras Arijandas Šliupas susitiko su Lietuvoje viešinančia Kinijos pramonės įmonių atstovų delegacija. Susitikime A. Šliupas supažindino Kinijos verslininkus su Lietuvos transporto ir logistikos plėtros prioritetais, infrastruktūros projektais. „Lietuva gali pasiūlyti ekonomiškai patrauklias verslo plėtros galimybes ir tikimės, kad jomis bus pasinaudota“, – sakė A. Šliupas.

Kinijos verslininkų tikslas – įvertinti krovinių gabenimo galimybes ir perspektyvas naujuoju Šilko keliu, jungiančiu Kiniją, Kazachstaną, Baltarusiją su Vakarų Europa. Lietuva, anot verslininkų, galėtų tapti pagrindiniais vartais į Europą.

Lietuva skiria daug dėmesio bendradarbiavimui su Kinija transporto srityje. Praėjusiais metais buvo pasirašytas bendradarbiavimo memorandumas tarp „Lietuvos geležinkelių“ ir Kinijos geležinkelių tarptautinio multimodalinio transporto įmonės CRIMT (China Railway International Multimodal Transport Co, Ltd), kuri užsiima krovinių gabenimu tarptautiniais maršrutais jūra ir geležinkeliais, šaudyklinių traukinių organizavimu, tranzito, logistikos paslaugomis, pavojingų krovinių gabenimu.

CRIMT aktyviai ieško naujų konteinerinių traukinių maršrutų tarp Europos ir Azijos, todėl juos domina iš Europos tranzitu per Lietuvą į Kiniją kursuojantis konteinerinis traukinys „Saulė“.

Traukinys „Saulė“ jungia devynias valstybes nuo Kinijos iki Belgijos ir kursuoja ypač greitai. Kroviniai iš Kinijos Europą pasiekia tik per 10 dienų – net keturiskart greičiau nei plukdant jūra.

LR Vyriausybės info

JAV įmonė milžinė pasirinko Kauną

JAV sveikatos apsaugos technologijų įmonė „Intermedix Corporation“ žengia į Lietuvą atidarydama IT ir klientų aptarnavimo centrą. Kaune įsikūręs centras – pirmasis įmonės žingsnis Europoje. „Intermedix“ teikia duomenų bazių paslaugas sveikatos apsaugos sistemai bei technologinius sprendimus gelbėjimo operacijoms stichinių nelaimių atveju visame pasaulyje. Norėdama efektyviau reaguoti į klientų poreikius, įmonė atidaro pirmąjį tarptautinį paslaugų centrą Europoje. „Intermedix“ valdybos pirmininko Doug Shamon teigimu, sprendimas rinktis Lietuvą – ilgų paieškų, svarstymų ir analizės rezultatas: „Pastarąjį dešimtmetį aktyviai plečiame veiklą norėdami optimizuoti savo klientams visame pasaulyje teikiamas paslaugas. Šis darbas – dinamiškas, reikalaujantis kritinio mąstymo ir darbuotojų, norinčių diegti naujoves. Visas šias savybes radome Kaune“, – teigia D. Shamon. „Intermedix“ per artimiausius metus planuoja sparčiai plėsti savo centrą Kaune, kuriame bus kuriami IT sprendimai bei aptarnaujami įmonės klientai. D. Shamon teigimu, įmonė tikisi pritraukti ne tik patyrusių IT profesionalų, bet ir jaunų specialistų bei talentingų studentų, todėl įmonė planuoja glaudžiai bendradarbiauti su universitetais diegdama praktinio mokymo programas. Ateityje drauge su aukštosiomis mokyklomis planuojama bendradarbiauti ir testuojant bei tobulinant įmonės produktus. „Intermedix“ skiria išskirtinį dėmesį ir esamų darbuotojų ugdymui – pirmieji centro Kaune darbuotojai jau baigė specialius mokymus JAV. L.e.p. VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ generalinio direktoriaus Arvydo Arnašiaus teigimu, „Intermedix“ atėjimas į Kauną yra svarbus įvykis tiek dėl sukuriamų naujų darbo vietų, tiek dėl naujų aukštųjų mokyklų ir verslo bendradarbiavimo galimybių: „Tai, kad pirmasis ‘Intermedix’ žingsnis į Europą prasideda nuo Lietuvos – jau yra puikus Lietuvos įvertinimas, tačiau esu įsitikinęs, kad tai – tik ilgalaikės ir prasmingos partnerystės pradžia“, – teigia A. Arnašius.

„Investuok Lietuvoje“

Kauno ženklas sulaukė tarptautinio įvertinimo

Šeštą kartą surengtame tarptautiniame reklamos ir marketingo festivalyje „Baltasis kvadratas“ Kauno ženklas buvo įvertintas bronzos medaliu. Vienu svarbiausių Rytų Europoje tokio pobūdžio renginių laikomas Minske vykstantis festivalis „Baltasis kvadratas“ šįmet sutraukė reklamos ir marketingo specialistus iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos, Baltarusijos ir kitų šalių.

Kauno ženklą sukūrusi Lietuvos kompanija „Not Perfect“ festivalyje iš viso iškovojo du bronzos ir vieną sidabro medalį. Grafinio ir komunikacijos dizaino kategorijoje trečioji vieta atiteko būtent Kauno miesto ženklui.

„Džiaugiuosi, kad mūsų miesto ženklas įvertintas ne tik nacionaliniu, bet jau ir tarptautiniu lygiu. Šis pasiekimas neabejotinai prisidės ir prie pačio Kauno miesto vardo garsinimo užsienio šalyse“, – teigė Kauno meras Andrius Kupčinskas.

„Mus Kauno ženklo tarptautinis įvertinimas džiugina labiau nei kiti verslo sektoriaus laimėjimai. Visi puikiai žinome lietuviško viešojo sektoriaus specifiką su labai daug žmonių, įtrauktų priimant sprendimus, bei bet kokią sprendimą lydinčią kritikos laviną. Laikome šį atvejį ypatingai sėkmingo bendradarbiavimo pavyzdžiu. Be Kauno miesto savivaldybės indėlio nebūtume galėję pasiekti šio rezultato“, – sakė kompanijos „Not Perfect“ vadovas Gytis Giniotis.

„Draugo“ info

Parengė Vitalius Zaikauskas

Valiutų santykis (2014 metų gegužės 14 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,51 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,33 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,34 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,23 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,16 LTL

Bolševikų revoliucijos pergalė ir kelis metus vykęs pilietinis karas Rusijoje paveikė likimus ne tik tų lietuvių, kurie liko senosios imperijos plotuose ir rinkosi: likti tenai, ar grįžti Lietuvon. Nemaži jų – Rusijos lietuvių – būreliai barstėsi po Azijos valstybes kartu su bėgančiais caro šalininkais, baltaisiais. Kur tik nusėdo didesnės baltųjų rusų diasporos atplaišos, ten buvo galima aptikti ir lietuvių. Rusų revoliucija dramatiškai išplėtė lietuvių pasaulio ribas, tačiau tose ribose klajojantys lietuviai neretai patys menkai orientavosi, kur jis prasideda ir kur baigiasi, kokia dabar Lietuva ir koks jos vaidmuo diasporos raidai. Didis nenuoroma ir keliautojas Matas Šalčius, kurio svarus indėlis į lietuvių savižiną jau senai pripažintas, visur savo kelionėse ieškojęs lietuvių pėdsakų, aptiko tokias tipiškas tautinės savimonės arba dezorientacijos apraiškas. Pirmiausiai tai buvo matoma aplinkoje tų lietuvių, kurie ilgus dešimtmečius tarnavo imperinės Rusijos įstaigose, o po to pasitraukę su baltaisiais rusais. Dėl Rusijos pilietinio karo aplinkybių bene didžiausias jų skaičius susitelkė Kinijoje, Charbino ir Šanchajaus miestuose. Matas Šalčius rašė:

Geroka Šanchajaus lietuvių dalis priklauso „vyresniajai“ kartai, nemačiusiai ne tik nepriklausomos Lietuvos, bet nežinančiais net apie mūsų tautišką atgijimą, nes išvažiavusių iš Lietuvos prieš 1900 metus. Pasitaikę čia net tokių, kurie manė, jog lietuvių spauda dar tebėra uždrausta, kaip prieš 1904 metus, ir bijojo imti lietuvišką laikraštį į rankas, kad nenukentėtų nuo „isprauninko“, kokių kaip tik yra tarp Šanchajaus rusų. (...) Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščių taip pat nedaug teskaitoma. Dvasios reikalaus Šanchajaus lietuviai daugiausia tenkina lenkų ir rusų skaityklose ir draugijose.³²¹

Rusijos revoliucijos sukelti virpesiai palietė labai tolimus ir egzotiškus kraštus. Lietuviai, nors tik šimtais ir dešimtimis skaičiuojami, nors ir sudarydami mažytes emigrantų grupeles, tirpdami keistuose baltųjų rusų (gynusių senąją imperijos santvarką nuo raudonųjų bolševikų ir pasprukusių į užsienį po parlaimėjimo) spiečiuose, rasdami užuobėgas įvairiaspalvių lenkų getuose, buvo tie pasaulio klajūnai, kurių atmintys šiandien jau beveik išnykusios. Prie jų pridėtini nauji laisvos Lietuvos laisvi žmonės, kurie Palestinoje ar Irane galėjo atsisturti dėl verslo interesų arba tiesiog nerasdami, kaip ir daugelis Vakarų pasaulio individualistų, sau vietos po saule – nei tėvynėje, nei svetur. Svarbu tai, kad XX a. 4 deš. apsišvietę, gerus laikraščius skaitę lietuviai buvo išplėtę savo vaizduotę dėka tokių korespondentų kaip Matas Šalčius, neretai kartojęs žodžius:

Savo kelionėse po Aziją (1929–1933) beveik visuose to žemyno kraštuose užtikau lietuvių ir lietuviškai kalbančių žmonių. Tie mūsų tautiečiai dažniausiai ten yra išmėtyti pavieniais arba nedideliais būreliais, labai retai teturinčiais ryšių vieni su kitais. Trijose vietose, tačiau, yra lietuviai ir lietuviškai kalbantieji, susibūrę trimis didesnėmis grupėmis: Palestinoje, Irane ir Tolimuosiuose Rytuose.³²²

Šiandien mums gali neįprastai skambėti autoriaus geografijos supratimą liudijantys žodžiai. Jam Rytai ir tolimi Rytai – tai ne tik Kinija, Japonija ar Korėja, bet ir Filipinai, Malai-

zija, Siamas ir Australija. Tačiau ne terminuose, o lietuvių geografinėje vaizduotėje glūdi mus dominantys siužetai. Tiek minėti trys lietuvių išpėduoti rajonai, tiek mikroninė anuo metu Australijos lietuvių kolonija atsirado dėl skirtingų priežasčių. Palestina – litvakams *pažadėtoji žemė*, istorinė tėvynė, kurioje įsikuriantys darbštieji Lietuvos žydai kartu daigino savo antrosios – taip pat istorinės tėvynės atminimą. Čia jie susikraustė dėl sionistų planų atkurti žydų valstybę, sugrįžo net ten, iš kur prieš šimtus metų buvo išvyti įvairių užkariautojų. I pasaulinio karo padariniai, Otomanų imperijos griūtis ir Vakarų Europos valstybių interesai Artimuosiuose Rytuose lengvino sionistinių idėjų daiginimą istorinėse Izraelio teritorijose. Lengvino, tačiau toli gražu nereikškė, kad visi keliai buvo atviri ir tiesūs.

Palestinos lietuviškieji ženklai buvo įkalti gausaus būrio žydų (4 deš. – apie 10 000 žmonių) ir keleto lietuvių. Ir štai kas nuostabu, kad Lietuvos lietuviai turėjo ir tebeturi labai menką šių savybių suvokimą. M. Šalčius, tarsi lietuvių pasaulio žvalgytojas, prisipažino:

Nebuves Palestinoje niekuomet nedrįsčiau minėti šių mūsų bendrašalių, rašydamas apie lietuvių užsienyje, bet, pagyvenęs jų tarpe daugiau trejeto mėnesių, negaliu apsieiti jų nepaminėjęs.

Būdami toli nuo savo gimtinės Palestinos žydai nepamiršo nei mūsų krašto kalbos, nei savo ryšių su juo. Susiėję į krūvą iš vienos vietos pagal kilmę, arba norėdami, kad kiti jų nesusprastų, jie, niekieno neverčiami ir neprikalbami, pasikalba tarp savęs lietuviškai, padainuoja Lietuvos dai-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

103

M. Šalčius, Palestinoje

nelių ir pasikambina ar kitaip pamuzikuoja lietuviškų dalykelių. Yra jų tarpe parsisiųsdinančių lietuviškų laikraščių ir turinčių lietuviškų knygų. Lietuvoje kitam jų gal buvo kartus jausmas į mus ir mūsų kalbą, o čia to nėra. Visi jų prisipažįsta, kad yra kilę iš Lietuvos ir mielu noru priima lietuvi, patekusį į jų kraštą, kaip svečią; kartais priima dar geriau nei savi kurie nors nesąmoningi tautiečiai.³²³

Šiandien tikrai stebina ši užmiršta lietuviškumo gaida tolimoje Palestinoje. Norit ją išgirsti ir įsivaizduoti tai, ką matė ir ką bandė saviems Lietuvoje per spaudą pranešti M. Šalčius, reikia prasimušti pro juodus holokausto dūmus ir tam tikras mentalines užtvaras. Anuomet savumo jausmas dar nebuvo užtemdytas baisių, nutikusių Europoje ir Lietuvoje per II pasaulinį karą. Štai kodėl kartu su garsiuoju keliautoju norisi įklijuoti į istorinę lietuvių pasaulio atmintį ir *šventąją žemę*.

Čia pat reikia pripažinti, kad, be keliautojo užrašų ir asmeninių išpū-

džių, mes beveik nieko neturime. Istoriai šio lietuvių erdvinės ir emocinės vaizduotės siūlo nebuvo užčiuopę. Nieko tiksliau negalime pasakyti apie tuos kelis lietuvių (ypač tuos, kurie buvo priėmę judaizmą), kurie ten apsigyveno po 1918 metų. Tačiau vieną dalyką reikia pripažinti: Matas Šalčius buvo labai populiarus žurnalistas, o jo siužetai buvo paveikūs lietuvių visuomenėje. Anuomet iš jo publikacijų lietuviai galėjo pajauti, kad XX a. 4 deš. Palestinoje *Lietuvos vardas, matyt, nesukelia juose apmaudos ar užmaršos, jei, pav., Tel-Avive yra valgykla „Litté“ (Lietuva), kurioje duoda socialiai ruginės duonos ir Lietuvoj priprastų valgių.*

Diasporinės tapatybės ir vaizduotės formos čia susipina. Žydai Palestinoje ne iš karto visiškai ištrynė diasporos jausenas. Dvasinė tėvynė turėjo dar syk būt apgyvendinta ir užpildyta kasdieniais rūpesčiais ir buitimis. Dar nebuvo Izraelio valstybės, o gyvenimas tarp palestiniečių arabų galėjo provokuoti mintis, kad Lietuvos lietuvis yra artimesnis negu Palestinos arabas. Arba priešingai – *pažadėtoje žemėje* tarp musulmonų arabų dažnas galėjo jaustis it tarp svetimųjų, taigi diasporoje. Iš čia plaukė labai glaudūs litvakų ryšiai su Lietuva, su savo gentainiais ir bičiuliais, likusiais Šiaurėje. Taip žydų pasaulis skirtingu laipsniu pindavosi su lietuvių pasaulio gijomis. Ir ne tik Lietuvoje ir Palestinoje, bet ir Pietų Afrikoje, Brazilijoje, Urugvajuje. Matui Šalčiui kilo toks Palestinos lietuviškumo vaizdinys:

Lietuviški žydai Palestinoje plačiai bendrauja ir nuolat susižino su savo vientaučiais Lietuvoj. Jie siunčia Lietuvon savo giminėms pinigų ir plečia Palestinos prekybos santykius su Lietuva.

Jeruzalis, Tel-Avivas, Haifa, Jaffa ir visa eilė mažesnių vietų, kaip pavyzdžiui, vien iš Lietuvos žydų susidedanti Benjaminos kolonija, ir geroka dalimi Lietuvos žydų apgyvendintos Nachlat Ichak, Rišon-la-Cijon, Magdiel, Herzlia, Afulė ir kitos yra vietos, kuriose lietuviškai galima susikalbėti taip pat kaip Čikago, San Paulo, Buenos Aires ir Rygos gatvėse.³²⁴

321. Šalčius, Matas. Azijos ir Okeanijos lietuviai. In: *Pasaulio lietuviai*, p. 148.

322. Ten pat, p. 141.

323. Ten pat, 142.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Alytaus Šv. Angelų Sargų bažnyčia labai brangi B. Markeliūnui.

„Sugrįžimų“ atlikėjai (iš kairės): Lina Giedraitytė, Dainius Puodžiukas, Karolina Glinskaitė, Liucija Stulgienė, Virgilijus Noreika
A. Vaškevičiaus nuotraukos

Dovana gimtajam miestui – „Sugrįžimų“ koncertas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Architektūros inžinierius iš Jungtinių Amerikos Valstijų Bronius Markeliūnas ištesėjo pažadą, kurį šiemet vasarį apsilankęs gimtajame Alytuje davė šio miesto žmonėms – Motinos dienos išvakarėse čia esančioje Šv. Angelų Sargų bažnyčioje surengtas įspūdingas tarptautinio muzikos festivalio „Sugrįžimai“ koncertas, kuriame dalyvavo smuikininkas, nemažai metų praleidęs JAV, o dabar dirbantis Lietuvoje Dainius Puodžiukas, garsusis Lietuvos tenoras Virgilijus Noreika, jaunoji solistė Karolina Glinskaitė ir pianistė Lina Giedraitytė.

Koncerto mecenatas dėkojo visiems susirinkusiems.

Nedidelė medinė bažnytelė vos sutalpino visus, atėjusius pasiklausyti šio koncerto. Jį vedęs muzikologas Vaclovas Juodpusis priminė, kad jo mecenatas – 97-erių metų architektūros inžinierius B. Markeliūnas, daug metų praleidęs JAV, o dabar gyvenantis Vilniaus gerontologijos ir reabilitacijos centre.

„B. Markeliūnas labai domisi Lietuvos kultūrinio gyvenimu, jį dažnai galima matyti įvairiuose renginiuose, koncertuose Vilniuje. Ta meilė muzikai neturėtų stebinti, nes jo šviesaus atminimo žmona buvo muzikė, pianistė, turėjo savo fortepijono studiją, aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių bendruomenės kultūrinėje veikloje“, – sakė muzikologas.

B. Markeliūnas prieš kelis mėnesius į gimtąjį Alytų grįžo ne tuščiomis rankomis – jis nutarė padovanoti 40 tūkstančių litų (apie 16 tūkstančių dolerių) – po dvidešimt tūkstančių litų miesto krašto tyros muziejui ir Šv. Angelų Sargų bažnyčiai. Šią bažnyčią, kurioje ir įvyko „Sugrįžimų“ koncertas praejusį savaitgalį jis pasirinko todėl, kad čia ketverius metus jis buvo patarnautoju, šalia bažnyčios esančiose kapinėse palaidoti jo tėvai, o ir pats jis amžinojo poilsio norėtų atgulti būtent šioje parapijoje.

Į Alytų ir šikart atvykęs mecenatas atidžiai klausėsi koncerto, po jo nuoširdžiai dėkojo visiems

susirinkusiems, kurie atsistoję ilgai plojo ir puikaus renginio atlikėjams, ir pačiam B. Markeliūnui už tokią dovaną. Muzikologas V. Juodpusis sakė, kad mecenatas parėmė ir jo neseniai išleistą 528 puslapių knygą „Tai buvo... Muzikinės kultūros atspindžiai“.

Koncerto metu po bažnyčios skliautais skambėjo Johann Sebastian Bach, Vidmanto Bartulio, Jono Kūčingio, Alessandro Stradella ir kitų kompozitorių daugiausia religinio turinio kūriniai. Žiūrovai itin šiltai priėmė solistą Virgilijų Noreiką, kurio daugelį apdovanojimų ir pasiekimų išvardino renginio vedėjas, pridūręs, jog birželio 2-ąją maestro Vilniuje, Valdo vų rūmuose bus įteiktas garbingos Italijos valstybinis apdovanojimas. Pats maestro juokaudamas save pavadino „naujuoju džuku“, mat neseniai įsigijo sodybą prie Lieluko ežero Varėnos rajone.

Puikiai pasirodė ir smuikininkas Dainius Puodžiukas, atlikęs kelis solinius kūrinius. Amerikoje jis praleido šešerius metus, o jo jaunesnysis brolis pianistas Aidas – dar metais ilgiau.

D. Puodžiukas groti pradėjo būdamas penkerių. 1995 m. baigęs M. K. Čiurlionio menų gimnaziją, įstojo į Lietuvos muzikos akademiją. Metus stažavosi Nacionalinėje Paryžiaus konservatorijoje. Baigęs bakalaurą ir magistro studijas Lietuvoje, toliau sėkmingai mokslus tęsė JAV Bostono universiteto „Artist Diploma“ programoje. 2003 m. jis baigė Bostono universitetą su pagyrimu ir specialiu apdovanojimu, o 2005 m. baigė ir Longy muzikos mokyklą.

Smuikininkas yra daugelio tarptautinių konkursų ir festivalių dalyvis ir laureatas. New York festivalyje-konkurse „Young Virtuosos 2001“ laimėtas laureato vardas suteikė jam galimybę griežti solo garsiojoje Carnegie Hall salėje. Atlikėjas grojo solo su Lietuvos muzikos akademijos, Lietuvos Nacionaliniu simfoniniu, Lietuvos kameriniu, „Kremerata Baltica“, Bostono universiteto simfoniniu, Longy kameriniu ir kitais orkestrais.

2003 m. jis buvo pakviestas atlikti P. Čaikovskio koncertą smuikui su vienu garsiausiu pasaulyje Bostono Symphony Orchestra prestižinėje Symphony Hall salėje. Vienas koncertų buvo tiesiogiai transliuojamas per JAV klasikinės muzikos radijo stotį WCRB. Per debiutinius koncertus smuikininkas grojo su garsiosios italų smuiko meistrų mokyklos „Hieronimus Amati“ smuiku.

Kai prieš kelerius metus smuikininkas grįžo į Lietuvą ir buvo klausiamas, ar sulaukė viliojančių siūlymų Amerikoje, sakė, kad kuo daugiau laiko svetimame krašte praleidi, tuo sunkiau grįžti, tuo dau-

giau galimybių prieš akis atsiveria.

„Tarkim, aš galėjau ramiai likti dirbti Bostono universitete profesoriaus asistentu ir dėstytojauti Worcester karališkojoje menų akademijoje. Dar labiau viliojo siūlymas imtis kurti naują vasaros festivalį – tokie pasiūlymai nesimėto. Tačiau Amerikoje labiausiai trūko savos, lietuviškos draugų menininkų kompanijos. Nežinau, gal kiti to nepasigenda, bet mes su broliu, užaugę būtent tokioje meniškoje aplinkoje, jos ilgėjomės“, – sakė tada į Lietuvą su broliu sugrįžęs atlikėjas.

Koncertą Alytuje stebėjo ir Lietuvos muzikų rėmimo fondo ilgametė vadovė Liucija Stulgienė. Būtent šis fondas balandžio 10-gegužės 18 dienomis Lietuvoje surengė jau šešiolikąjį tarptautinį muzikos festivalį „Sugrįžimai“.

„Sugrįžimai“ atsirado atkūrus Nepriklausomybę, kai Lietuvą pradėjo lankyti muzikai išeiviai, o gariam jaunimui atsivėrė keliai studijoms užsienyje. Tada Lietuvos muzikų rėmimo fondas ėmė rengti tarptautinius muzikos festivalius, į kuriuos kvietė užsienyje studijuojantį bei dirbantį jaunimą ir vyresnius, antrosios ir trečiosios kartos išeivius.

Per šešiolika metų surengta apie pustučio šimto koncertų, juose dalyvavo apie 600 atlikėjų iš 30 pasaulio šalių, tarp jų ir tokių kaip Pietų Afrikos Respublikos, Tailando, Venesuelos, Čilės ir daugelio kitų. Skaičiuojama, kad šiuose koncertuose dalyvavo per 160 užsienyje studijuojančių ir besimokančių muzikų, apsilankė per 65 tūkstančiai klausytojų. Su lietuviais atlikėjais neretai atvyksta ir jų kolegos užsieniečiai, panorę kartu muzikuoti, pamatyti Lietuvą, jiems talkina ir mūsų šalyje studijuojantys bei gyvenantys muzikai.

Bėgant metams, plėtėsi ir keitėsi festivalio geografija bei turinys. Festivalyje dalyvavo muzikai iš visų kontinentų, o koncertai iš Vilniaus pasklido po Kauną, Marijampolę, Šiaulius, Visaginą, Klaipėdą, Vilkaviškį, Šalčininkus, Ukmergę, Uteną, Alytų, kitus Lietuvos miestus.

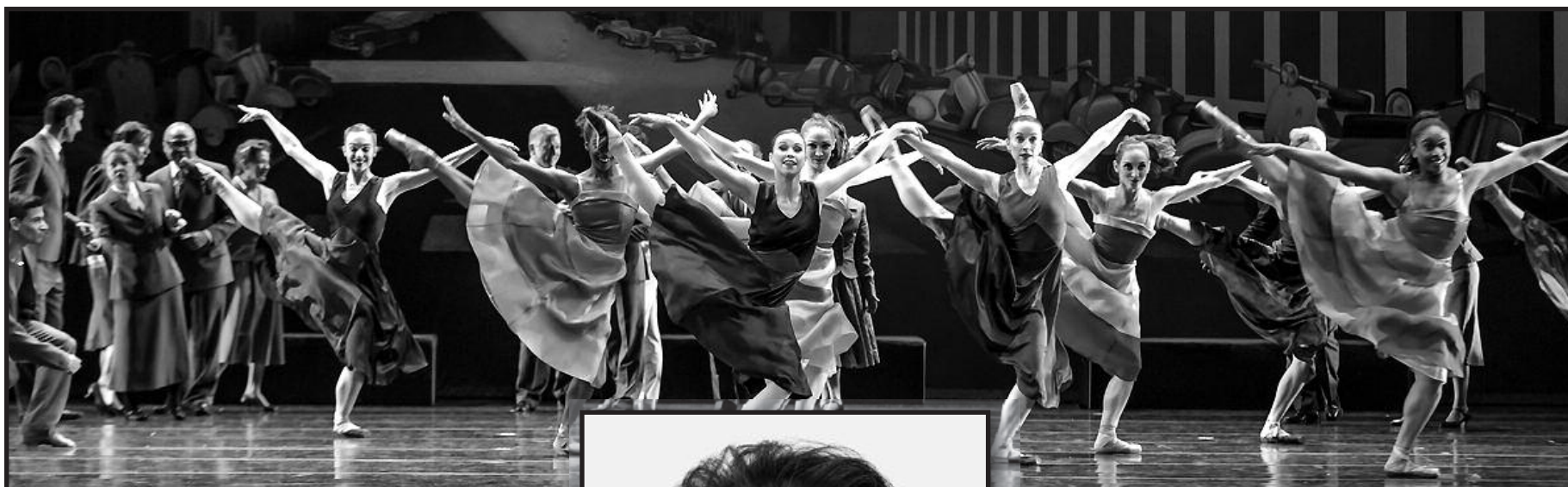
Šiemet festivalio koncertuose pasirodė ir atlikėjai iš Azerbaidžano, Prancūzijos, Portugalijos, Japonijos, Nyderlandų, Lietuviai, studijuojantys Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose, Norvegijoje, Šveicarijoje, kitose šalyse. Pabaigos koncerte gegužės 6-ąją Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje koncertavo Amerikoje gimusi ir Vokietijoje gyvenanti profesorė pianistė Raminta Lampsatytė, solistės Indrė Pelakauskaitė, Gabrielė Vasiliauskaitė ir Lisa Houston iš JAV bei kiti atlikėjai.

Bažnyčioje koncerto klausėsi daug žmonių.

SCENA IR UŽKULISIAI

Joffrey baletu staigmena – „Romeo ir Džiuljeta“

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

„Nustebinkite mane!“ Toks buvo legendinio Sergejaus Diagilevo įsakymas savo atlikėjams Paryžiuje XX amžiaus pradžioje. Prisiminiau tai šiandien, kai visų mėgiama Joffrey baletu trupė ir vėl pamalonino Čikagos žiūrovus su neeiliniu spektakliu – choreografo Krzysztof Pastor „Romeo ir Džiuljeta“. JAV premjera Auditorium teatre pralenkė mano lūkesčius. Koks išradingumas! Neapsakytai modernus, žaismingai kinematografiškas – pastatymas, vertas didelių aplodismentų.

Lenkas, priklausantis pasauliui

Choreografas ir prodiuseris Krzysztof Pastor savo pažintį su baletu pradėjo dar vaikystėje gimtojo Gdanskio baletu mokykloje. 1975 m. baigęs mokslus, jis šoko Lenkijos šokio teatre Poznanėje, kur bendradarbiavo su Conrad Drzewiecki ir netrukus tapo vienu ryškiausių jaunųjų baletu šokėjų. Po ketverių metų Pastor persikėlė į Lodzės Teatr Wielki.

1983 m. Krzysztof Pastor tapo Liono (Prancūzija) Le Ballet de l'Opera solistu, atliko vaidmenis Gray Veredon, Hans van Manen, Kurt Joos ir kitų žymių kūrėjų spektakliuose. 1985–1995 m. jis šoko Olandijos nacionalinio baletu (Het Nationale Ballet) trupėje, dirbo su choreografais Carolyn Carlson, Nils Christie, Nacho Duato, Rudi van Dantzig, Jan Linkens, Eduard Lock, Hans van Manen, Maguy Marin, Toer van Schayk, Nina Wiener ir Peter Wright. Solistas atliko pagrindinius vaidmenis klasikiniuose, neoklasikiniuose baletuose ir moderniojo šokio spektakliuose.

Pirmą baletu spektaklį Krzysztof

Pastor pastatė 1986 m. – jis buvo atliktas Lodzėje vykusiame tarptautiniame gala pasirodyme. Sukūręs keletą baletu Olandijos nacionalinio baletu mokomosioms programoms, 1992 m. jis ėmėsi kūrinio, skirtu teatro repertuariui, – tai buvo itin pavykęs spektaklis „Šostakovičius – kamerinė simfonija“. Nuo 1995 m. Pastor yra laisvai samdomas choreografas. 1997–1998 m. sezoną jis buvo Washington, DC baletu reziduojantis choreografas, o po metų tas pačias pareigas pradėjo eiti Olandijos nacionaliniame baletu. Ilgainiui Pastor tapo tarptautinėje scenoje atpažįstamu ir vertinamu choreografu. Jis sukūrė beveik 50 baletu, tarp jų – didelės sėkmės sulaukusius „Nereikia švelnumo...“, „Šviesoje ir šešeliuose“, „Kurt Weill“, „Don Žuanas“, „Tristanas“, „Pavojingi ryšiai“ ir Australijos baletui skirtą „Fantastinę simfoniją“. Naujausi jo darbai Amsterdamo – „Dumbartono šokiai“ (2009), „Nižinkis – šokėjas, klounas, dievas“ (2010), „Temos“ (2012) bei „Bolero“ (2012).

Krzysztof Pastor yra sukūręs baletu daugybei geriausių baletu trupių, tarp kurių yra Švedijos karališkasis baletas, Maskvos didžiojo teatro baletu trupė, Škotijos baletas, Washington, DC baletas, Dresdenu opera ir baletas, Izraelio baletas, Flamidijos baletas, Lenkijos nacionalinės operos baletas ir kt.

Į Lenkijos nacionalinę operą Varšuvoje Pastor sugrįžo po kūrybinės pertraukos Lenkijos kultūriniame gyvenime. Čia jis pastatė pagal Richard Wagnerio muziką sukurta baletą „Tristanas“. Iš karto po pirmųjų choreografo apsilankymų Varšuvoje teatro generalinis direktorius Waldemar Dąbrowski pasiūlė jam Lenkijos nacionalinės operos baletu trupės meno vado-

vo vietą. Šis žingsnis suteikė trupei meninę nepriklausomybę ir leido ją paversti Lenkijos nacionaliniu baletu. 2009 m. Krzysztof Pastor oficialiai pradėjo eiti trupės vadovo pareigas, kartu išlikdamas Het Nationale Ballet reziduojančiuoju choreografu. Jo naujausias darbas „Ir lietus praeis...“ (2011) sukurta specialiai Lenkijos nacionaliniam baletui.

2010 m. Pastor buvo įteiktas prestižinis Lenkijos teatro artistų sąjungos apdovanojimas „Terpsichorė“. Lenkijos kultūros ministerija ir Nacionalinio paveldo fondas 2011 m. skyrė meninkui aukščiausią šalies kultūrinį apdovanojimą – „Gloria Artis“ aukso medalį už choreografinius laimėjimus visame pasaulyje bei pastangas keltiant Lenkijos baletu meninį lygį ir prestižą.

Choreografas – Lietuvos Nacionalinio baletu meno vadovas

Mus šis choreografas sudomino ne tik savo talentu, bet ir sąsajomis su Lietuva.

Lietuvos Nacionaliniame operos ir baletu teatre (LNOBT) Vilniuje Krzysztof Pastor yra pastatęs baletus „Karmen“ (1997), „Vasarvidžio nakties sapnas“ (1998) ir „Acid City“ (2002). Nuo 2011 m. spalio 10 d. Krzysztof Pastor – LNOBT baletu trupės meno vadovas.

Mintys iš kūrėjo lūpų

Dėl itin judraus darbo grafiko, Krzysztof Pastor atsiprašė negalintis dabar plačiau papasakoti apie savo darbą Vilniuje, tačiau sutiko trumpai atsakyti į pluoštą mano pateiktų klausimų.

– LNOBT direktoriaus Gintauto Kėvi-

šo kvietimu Jūs tapote šio teatro baletu vadovu. Ten dar 1997–2002 metais pastatė trejetą baletu. Ar būtent šie spektakliai atvėrė duris Vilniuje?

– Mano buvimas Vilniuje nuo 1997-ųjų savaitę suvaidino tam tikrą vaidmenį, tačiau šį paskyrimą labiausiai lėmė mano profesiniai pasiekimai būnant Olandijos Nacionalinio baletu reziduojančiu choreografu, o prieš tai – dirbant Lenkijos Nacionalinio operos baletu direktoriumi.

– Ar planuojate statyti „Romeo ir Džiuljetą“ Vilniuje?

– Ją 2008 metais sukūriau Škotijos baletui. 2014 m. baletas debiutavo Varšuvoje ir dabar Čikagoje su Joffrey trupe. Galbūt kada nors ateityje jis pasirodys ir Vilniuje?

– Galbūt norėtumėte Vilniuje bendradarbiauti su koku lietuviu režisieriumi – pavyzdžiui, Nekrošiumi ar Tuminu, kurie jau yra palikę gilius pėdsakus lietuvių ir Vakarų scenose?

– Puikiai žinau abiejų Jūsų minių režisierių darbus ir juos gerbiu, tačiau tai nebūtinai reiškia, kad ateityje mes kartu bendradarbiausime.

– Kaip vertinate baletą Vilniuje?

– Myliu Vilniaus trupę. Šokėjai aistringai nusiteikę savo pasirinktam menui. Jie labai gabūs. Manau ir lietuviai žiūrovai – nuostabūs. Jie myli baletą. Jų reakcijos – spontaniškos, dosnios. Norėčiau ten pristatyti naujus kūrinius, vystyti lietuvių choreografų talentą, išsaugojant jų turimas savybes.

– Savo muzikiniu ir teatrinu skoniu lietuviai ko gero panašūs į lenkus, tačiau ar jie skiriasi nuo vakariečių, kad ir olandų žiūrovo?

– Visad pavojinga išsakyti tokius

apibendrinimus, tačiau pastebėjau, kad olandai veržiasi į ateitį. Jie mėgsta naujovę bei bandymus scenoje. Olandas žiūrovas – itin pažangus. Lenkai ir lietuviai labiau emocionalūs, norintys patirti sceninę romantiką. Sykį viena garsi lietuvė balerina man tvirtino, kad siekiant sėkmės formulės baletas privalo prabilti apie meilę ir kerštą, pavydą, mirtį bei atleidimą. Daugelis olandų tai palaikytų kiču. Manau, kad teisybę atrastume kažkur per vidurį tarp šių dviejų pamąstymų.

– Mano manymu, Jus „žemę sudrebinote“ su „Romeo ir Džiuljetos“ premjera Čikagoje. Ar Joffrey trupę patenkino Jūsų kūrybinius lūkesčius?

– Visiškai – pradedant nuo meno vadovo Ashley Wheater. Jo palaikymas, kaip ir pačių šokėjų ryžtas ir meniškumas, man buvo be galo svarbu. Jie – tarsi viena didžiulė šeima, susidaranti iš įvairių etninių grupių, charakterių bei asmenybių. Tai suteikia mūsų menui idomumo.

– Esate patenkintas premjera? Ar darėte kokių pakeitimų?

– Buvau be galo patenkintas, ir po premjeros palikau visapusišką laisvę Joffrey baletu vadovams bei šokėjams.

– Gimėte socialistinėje Lenkijoje. Ar tai įtakojo Jums pasirenkant itališką fašistinę priedangą šiam „Romeo ir Džiuljetos“ pastatymui?

– Savaiame suprantama, tačiau pasamoneje. Minti išvystė olandas dramaturgas Willem Bruls, kurio gyvenimo patirtis gerokai skiriasi nuo mano. Nutarėm „Romeo ir Džiuljetos“ pirmam veiksmui parinkti 1930-tųjų Romą, nes tai buvo ryškus socialinio sąmyšio laikotarpis.

– Ar pasidalintumėte savo ateities meniniais projektais?

– „Audra“ – tai dar vienas Šekspyro veikalas, kurį paruošiau Olandijos Nacionaliniam baletui. Jos premjera netrukus – š. m. birželio 18 d.

Naujasis senosios meilės istorijos įvaizdis

Tai, ką žiūrovai šiomis dienomis matė Auditorium teatre Čikagoje buvo tikras choreografinis stebuklas. Nuo Jerome Robbins „West Side Story“ pasirodymo scenoje bei ekrane baletu mėgėjai nėra patyrę tokios spalvingos ir šviežios karštos jaunystės meilės interpretacijos.

Pastor savo spektaklyje panaudojo italo neorealisto režisieriaus Vittorio De Sica filmų ištraukas. Netikėtas sumanymas. Režisūrinis žingsnis puikiai susiliejo su dramatiška Prokofjevo muzika, kurią meistriškai atliko Scott Speck diriguojamas Chicago Philharmonic. Pastor choreografija kalba sava, unikalia kalba – liepsnojančia, jausminga, originalia, šiuolaikiška. Vietoje tradicinių judrių Veronos gatvių, Pastor kartu su kostiumų bei scenografijos kūrėja Tatyana Van Walsum bei apšvietėju Bert Dalhuysen, o taipogi archyvinių filmų dėka – perkelia Šekspyro meilės istoriją į kiek pavojingesnę, aštresnę Romos aplinką. Šio pastatymo scenografija – minimalistinė: porą suolelių, – stiklinis narvelis atstoja tradicinį Džiuljetos balkoną...

Krzysztof Pastor „Romeo ir Džiuljeta“ JAV premjera kartu su Joffrey baletu trupe buvo tikrai nepriekaištinga. Meistriškumas jautėsi visame kame – šokio bei muzikos atlikime, scenografijoje, kostiumuose, apšvietime. Su nekantrumu lauksiu kitų šio neeilinio choreografo darbų.

Nuotraukos iš spektaklio – Cheryl Mann

Čikagoje bus pagerbtas M. Baryšnikovas

Čikagos baletu trupė „Hubbard Street Dance“ savo metiniame pavasariname pokylyje, kuris rengiamas ateinantį pirmadienį, gegužės 19 d. „Fairmont“ viešbutyje prie Millenium parko Čikagos centre, bus pagerbtas legendinis baletu šokėjas Michailas Baryšnikovas. Būtent jam šiemet atiteks „Hubbard Street Dance“ apdovanojimas – „2014 Spotlight Award“.

Tačiau garsusis šokėjas ir menų globėjas į Čikagą atvyksta ne tik dalyvauti „Spotlight“ pokylyje ir priimti apdovanojimą. Turime progos pamatyti jį „Big Dance Theater“ spektaklyje „Man in a Case“. Spektaklis sukurtas pagal du A. Čechovo apsakymus – „Žmogus futliare“ ir „Apie meilę“ (scenarijaus autoriai ir režisieriai – Annie-B Parson ir Paul Lazar, chorografija – Annie-B Parson). Jis bus rodomas gegužės 15–18 d. „Museum of Contemporary Art“ (MCA, 220 East. Chicago Avenue). Tel. pasiteirauti: 312-280-2660.

M. Baryšnikovas gimė Rygoje 1948 m., baletą pradėjo šokti nuo 9-erių metų. Baigęs Vaganovos baletu mokyklą Leningrade, buvo priimtas į Kirovo teatrą ir netrukus tapo vienu pagrindinių jo šokėjų. 1974 m. jis išvyko iš Tarybų Sąjungos ir šoko pagrindinėse pasaulio trupėse, tarp jų „New York City Ballet“, kur turėjo progos dirbti su George Balanchine ir Jerome Robbins. Nuo 1980-ųjų 10 metų buvo „American Ballet Theater“ meno vadovu; 1990–2002 m. režisavo ir šoko kartu su choreografu Mark Morris įsteigtame „White Oak Dance Project“; 2005 m. įkūrė tarptautinius kūrybinius namus „Baryshnikov’s Arts Center“ (BAC). Šiose Manhattane įsikūrusiose kūrybinėse dirbtuvėse kasmet pabuvoja apie 500 menininkų ir su jų kūryba susipažįsta per 20 000 žiūrovų.

„Draugo“ info

M. Baryšnikovas. Mark Seliger nuotr.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

FOR SALE

Pigiai parduodu
naują „full“ dydžio lovą su
čiužiniu ir rėmu.
Tel. 312-492-8795

Apsilankykite

„DRAUGO“

internetinėje svetainėje

www.draugas.org

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimoje. Geros rekomendacijos. Tel. 630-863-1168.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-707-7902.

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-330-0092.

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-709-5990.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. Tel. 773-615-5235.

■ Vyras ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Tel. 630-670-0813.

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Vairuoja. Tel. 773-691-3796

DRAUGAS
773-585-9500

Peter Kaufmann, gyvenantis Annandale, VA, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 60 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdi padėka už paramą.

Nijolė Urba, gyvenanti Chicago Ridge, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Nijolė B. Dėdinas, gyvenanti Parrish, FL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Juzė Norvila, gyvenanti Brooklyn, NY, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Gintaras Valiukėnas, gyvenantis Chicago, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Su lašeliu auksinės egzotikos...

Žuvienė su šafranu ir pomidorais

Reikės: 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, didelio svogūno, skiltelės česnako, aitriosios paprikos, 4 puodelių žuvies sultinio, 2 vidutinio dydžio bulvių, 5–6 pomidorų, ¾ sv menkių filė, ant peilio galo šafrano, trupučio druskos, maltų juodųjų pipirų, smulkintų petražolių, pusės puodelio konservuotų baltų pupelių.

Į puode įkaitintą aliejų suberkite susmulkintą svogūną, česnaka, aitriąją papriką ir viską pakepinkite. Tada supilkite sultinį, sudėkite kubeliais supjaustytas bulves ir virkite apie 10 minučių. Sudėkite kubeliais supjaustytus pomidorus ir pavirkite 2 minutes. Tada sudėkite gabaliukais supjaus-

tytą menkių filė, įberkite šafrano, druskos, pipirų, petražolių. Virkite apie tris minutes. Suberkite konservuotas pupeles, dar truputį pakaitinkite ir patiekite. Pabarstykite smulkintomis petražolėmis.

Trinta česnakinė sriuba su šafranu

Reikės: žiupsnelio šafrano, gabaliuko sviesto, 3 česnaku, 2 svogūnų, 2 saliero stiebų, lauro lapo, 2 šaukštų baltojo vyno, 5 puodelų vištienos sultinio, druskos, trupučio juodųjų pipirų, 3 šaukštų ryžių, indelio grietinėlių ir skrebučių.

Šafraną užpilkite karštu vandeniu ir palaikykite dešimt minučių. Sviestą ištirpinkite dideliame puode. Įdėkite susmulkintą česnaka, svogūnus, salierus, įmeskite lauro lapą, išmaišykite juos su sviestu, puodą uždenkite ir troškinkite ant mažos ugnies apie 15–20 minučių. Česnakai ir svogūnai turi būti minkšti, neparudavę. Tada įpilkite vyno, užvirkite, supilkite sultinį ir šafraną kartu su skysčiu, įberkite druskos, pipirų. Kai sriuba užvirs, suberkite ryžius ir virkite 15 minučių. Išimkite lauro lapą. Sriubą sutrinkite elektriniu trintuvu, supilkite grietinėlę ir pakaitinkite. Patiekite su skrebučiais.

Pastaba: ši sriuba bus švelnaus ir malonaus skonio. Česnakas net nesijaus.

Aštrioji „Charčio“ sriuba

Ši sriuba populiari Irane, iš jos ji paplito po Armėniją. Ji panaši į mūsų pomidorinę sriubą, tik verdama iš avienos ir yra labai aštri. Valgant ją gerai paprakaiuosime.

Reikės: 4 puodelių vandens, 2 puodelių pomidorų sulčių, 2 šaukštų pomidorų pastos, svaras mėsos (avienos, jautienos ar vištienos), 1/2 puodelio ryžių (geriau neplikytų), 1/2 puodelio pupelių, morkos, svogūno, paprikos, 5 česnako skiltelių, žiupsnelio šafrano, 4 šaukštų aliejaus, druskos, aitriųjų paprikų, džiovintų čili pipirų sėklų, indelio grietinės.

Mėsą smulkiai supjaustykite arba stambiau sumalkite ir pakepinkite su aliejumi, sudėkite susmulkintus svogūnus, morką, papriką ir česnakus. Dar pakepinkite. Į puodą su verdančiu vandeniu suberkite mirkytas (2–3 val.) pupeles, sukrėskite kepintą mėsą su daržovėmis ir virkite 20 minučių. Tada suberkite ryžius, šafraną ir virkite dar 20 mi-

nučių. Supilkite pomidorų sultis, įdėkite pomidorų pastos, pagardinkite prieskoniais (čili ar cayenno pipirais, turi būti aštri) ir pavirkite dar 10 minučių. Sriubą paskanininkite grietine.

Ryžiai su daržovėmis ir šafranu

Reikės: puodelio apvaliųjų ryžių, 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, žiupsnelio šafrano, ¼ puodelio vandens, 2 puodelių daržovių sultinio, trupučio druskos, svaro žiedinių kopūstų, raudonos saldžiosios paprikos.

Šafraną užpilkite karštu vandeniu ir palikite, kad pritrauktų. Ryžius išplaukite, labai gerai nuvarvinkite vandenį ir suberkite į gilia keptuvę su šaukštu įkaitinto aliejaus. Pakepkite 3–4 minutes nuolat papurtydami, kol ryžiai taps „stikliniai“. Tada supilkite sultinį ir šafrano ištrauką, įberkite druskos, uždenkite ir troškinkite, kol ryžiai suminkštės. Žiedinius kopūstus susmulkinkite mažais žiedinėliais, papriką supjaustykite nedideliais kubeliais. Kitoje keptuvėje įkaitinkite šaukštą aliejaus, suberkite žiedinius kopūstus ir papriką. Troškinkite, kol daržovės suminkštės. Tada sumaišykite paruoštus ryžius ir daržoves, gerai supurtykite ir prieš patiekdami palaikykite 5–10 minučių uždengtame inde.

Ryžiai su šafranu

Šafranas daugiausia kulinarų vartojamas ryžių patiekalams pagražinti ir paskaninti. Šafranas ryžiams suteikia gražią gelsvą spalvą ir malonų kvapą.

Reikės: trupučio šafrano, užpilti jį karštu vandeniu ir leisti prisitraukti.

1 1/2 puodelio ryžių persijokite, nuplaukite, nusauskinkite, pakepinkite su 2 šaukštais sviesto, praskieskite 4 puodeliais iškošto sultinio ar vandens. Išmaišykite, uždenkite ir troškinkite, kol išvirs. Supilkite šafraną, pasūdykite. Išmaišykite ir sudėkite į pusdubenį, pabarstykite parmesano sūriu. Atskirai paduokite sviestą.

Vištų skrandukai su troškintais kopūstais ir šafranu

Reikės: 1/2 svaro vištų skrandukų, 4 šaukštų aliejaus, 2 svogūnų, 3 skiltelių česnako, paprikos, trupučio šafrano, 4 svarų kopūstų, puodelio vandens, 2 šaukštelių druskos.

Vištų skrandukus supjaustykite smulkiais gabaliukais, sudėkite į puodą, užpilkite aliejumi ir nuolat maišydami troškinkite ant nedidelės ugnies 25 minutes. Svogūnus supjaustykite pusžiedžiais, česnakus – plonais griežinėliais, papriką – kubeliais. Visą suberkite į puodą su vištų skrandukais, įberkite šafrano ir truputį padidinę ugnį pakepinkite 5–7 minutes. Tada suberkite smulkintus kopūstus, druską ir supilkite vandenį. Visą gerai išmaišykite, puodą uždenkite ir troškinkite 20–25 minutes.

Varškėčiai

Reikės: vieno svaro varškės, saujos razinų, 1/2 šaukštelio šafrano, kiaušinio, 2 šaukštų manų kruopų, 2 šaukštų cukraus, trupučio druskos, 1/2 šaukštelio vanilinio cukraus, trupučio miltų, aliejaus.

Varškę sumaišykite su nuplikytomis razinomis ir šafranu, įmuškite kiaušinį, suberkite manų kruopas, cukrų, druską, vanilinį cukrų ir išmaišykite tešlą. Paruoštą tešlą uždenkite ir palaikykite apie 1 valandą. Tada šaukštu formuokite varškėčius, apvoliokite juos miltuose ir kepkite įkaitintame aliejuje. Patiekite su grietine ar uogiene.

Varškės apkepas su svogūnų laiškais ir šafranu

Reikės: puodelio pusriebės varškės, puodelio sausos kietos varškės, 6 laiškinių svogūnų, puodelio susmulkintų petražolių, 5 kiaušinių, 3 šaukštų miltų, trupučio druskos, pipirų, ant peilio galo šafrano, puodelio pievagrybių, sviesto.

Į didelį dubenį sudėkite varškę, suberkite susmulkintus svogūnus bei petražoles, supilkite išplaktus kiaušinius, suberkite šafrano, miltus ir viską gerai išplakite. Pievagrybius susmulkinkite ir įmaišykite į varškės masę. Įberkite druskos, pipirų ir dar kartą išmaišykite. Paruoštą masę sukrėskite į sviestu išteptą kepimo formą ir kepkite 350–365 F temperatūros orkaitėje apie 45 minutes.

Šafraninė boba

Reikės: 1/2 šaukštelio šafrano, 2 šaukštų degtinės, 2,5 puodelio pieno, šaukšto sausų mielių, puodelio cukraus, 4 puodelių miltų, lazdelės sviesto, pakelio vanilinio cukraus, 5 kiaušinių, trupučio druskos, kiaušinio trynio.

Glajui: kiaušinio baltymo, puodelio cukraus pudros, citrinos sulčių.

Šafraną užpilkite degtine ir palikite, kad pritrauktų. Į šiltą pieną suberkite mieles, dalį cukraus bei miltų. Užmaišykite, uždenkite ir palikite šiltoje vietoje. Kai pakils, suberkite likusius miltus ir išmaišykite. Minkštą sviestą ištirpinkite su likusiu cukrumi ir vaniliniu cukrumi iki baltumo. Atskirkite kiaušinių baltymus ir trynius. Trynius įdėkite į sviestą ir išsukite, tada įmaišykite į tešlą. Baltymus išplakite iki standžių putų su trupučiu druskos ir taip pat įmaišykite į tešlą. Paruoštą tešlą kildinkite šiltoje vietoje apie valandą. Tada į tešlą įmaišykite geltoną šafrano ištrauką. Tešlą sudėkite į gausiai riebalais pateptą ir miltais pabarstytą kepimo formą iki pusės ir vėl kildinkite. Kai tešla pakils iki formos kraštų, patepkite viršų trynio plakiniu. Kepkite 350 F temperatūros orkaitėje apie vieną valandą. Ar boba iškepusi, geriausia patikrinti mediniu pagaliuku: jei išmeigus ir ištraukus jį iš kepinio pagaliukas lieka švarus, vadinasi, boba iškepusi. Iškepusią bobą išimkite iš orkaitės, uždenkite švari udekle ir leiskite atvėsti. Glajui plakite baltymą po truputėlį berdami cukraus pudrą. Kai susidarys vientisa balta masė, paskaninkite citrinos sultimis. Atvėsusią bobą apliekite glajumi.

Vokiškas riestainis su šafranu

Reikės: 1 1/4 puodelio šilto pieno, pakelio šafrano, išmirkyto rome ir perkošto, 1/3 puodelio grietinės, 2 šaukštų mielių ir 1 1/2 svaro miltų.

Visą gerai išminkykite ir pastatykite, kad pakiltų. Po to vėl gerai išminkykite, pridėję 1/4gerai ištrinto iki baltumo sviesto, 1 trynį, 1/3 puodelio cukraus, kardamono miltelių pagal skonį. Visą gerai išminkykite, pastatykite šiltoje vietoje, kad dar kartą pakiltų. Kai pakils, gerai išminkę padarykite didelį riestainį, padėkite ant skardos, išteptos sviestu. Kai pakils, patepkite kiaušiniu, pabarstykite sukapotais migdolais ir razinomis, pašaukite į orkaitę ir kepkite.

Pagal Rimą Marcinkevičienę

Septyneri metai tarnystės Vilniaus Lukiškių kalėjime (I)

RENATA ŽIŪKAITĖ

Lukiškių kalėjimas – viena gūdžiausių Vilniaus vietų. Pradėjęs veikti 1904 m. iki mūsų dienų jis išliko iki šiol beveik nepakitęs. Čia Nikolajus II kalėjimui negailėjo pinigų, originalios architektūros įkalinimo namuose buvo įrengta moderni kanalizacija, vandentiekis, šildymo bei vėdinimo sistemos. Ypač negailėta pinigų prašmatniai Šv. Nikolajaus Stebukladario cerkvei, kuri buvo sujungta su kalėjimo kompleksu.

Per daugiau nei šimtą metų tiek daug matė šio kalėjimo sienos. Čia sovietmečiu kalėjo ir tokie brangūs Lietuvai šventi vyrai kaip ark. Mečislovas Reinys, kun. J. Zdebskis ir daug kitų Lietuvos kunigų ir disidentų sovietmečiu.

Šiuo metu čia kalį 87 kaliniai, nu-teisti iki gyvos galvos. Jų atšiaurūs veidai atspindi skirtingus likimus ir skausmingą gyvenimo kelią, nuvedu-sį iki 8 kvadratinį metrų kameros. Nors vienas su kitu susiję panašių nu-sikaltimų saitais, tačiau visi jie labai skirtingi: seni ir jauni, išsilavinę ir be-moksliai, suluošinti ir sveiki. Gavę aukščiausią bausmę – visą likusį gy-venimą užbaigti tarp caro laikus men-ančių priplėkusių sienų, dauguma neprarado vilties išeiti iš šių mirties namų. Tik viltis juos gena gyventi to-liau ir savo svajonėmis skristi toli už šių nelaisvės mūrų.

Visuomenėje šie žmonės dažniau-siai laikomi raupsuotaisiais. Tačiau kaip F. Dostojevskis rašė savo „Užra-šuose iš mirusiųjų namų“ – įkalintieji laukia žvilgsnio, kuris nutildytų juo-se žvėrį, o atgaivintų žmogišką orumą, kurio nors kruopelytę kiekvienas yra savyje išsaugojęs.

Pirmą kartą čia apsilankiau 2006 m. (teko rašyti straipsnį apie šių namų gyventojus). Drebo rankos ir kojos, kai įžengiau į kalėjimo teritoriją ir pa-jutau specifinį, tik šiai vietai būdingą slegiantį kvapą. Tačiau susitikimas su keturiais nuteistaisiais buvo labai malonus, nuo jų neskliodo kraupus mir-timi dvelkiantis šaltis, kuriuo, ma-niau, alsuoja kiekvienas iki gyvos gal-vos nuteistas. Lietuvoje šia bausme yra nuteisiami žmonės, padarę vieną ar kelis nužudymus.

Mano pirmas susitikimas buvo su nuteistuoju Rolandu. Gražių mėlynų akių vyras iš Elektrėnų, tikrai ne už-kietėjęs žudikas maniakas, laivėje tu-rėjęs gražią šeimą. Čia patekęs jis vis-ką prarado. Rodos, vos pradėjęs savo gy-venimą, ankstyvoje jaunystėje pasiekė jo pabaigą. Vegetavimo kalėjime per-spektyva iki mirties šiam vyrui pasiro-dė tokia baisi, kad net norėjo nutraukti savo gyvenimo siūlą. Tačiau Dievas ap-sireiškė jo beribio skausmo ir nevilties bedugnėje ir dovanojo jam save, savo neišmatuojamą gailestingumą. Rolan-das ir pats pripažįsta, kad jei ne ši ne-laimė, vargu ar būtų laisvėje sutikęs Dievą. Dabar jis giliai tikintis vyras, kuris neša šviesą ne tik kartu su juo ka-lintiems draugams, bet ir mums, da-lyvaujantiems Lukiškių kalėjimo mi-sijoje.

Žemaitis Stanislovas, dar vienas mano pašnekovas, irgi buvo giliai ti-kintis. Dievas jį išgydė nuo rūkymo, po 20 metų „stažo“. Tai tikras stebuklas, nes cigaretės jo nepatraukia netgi kvė-puojant savo kameros kaimyno rūka-

Gedimino Savicko (ELTA) nuotr.

lais. Vienintelė šio vyro viltis – Dievas. Stanislovo troškimas yra nešti jo švie-są čia gyvenantiems be vilties.

Nors šiuo metu buvusios cerkvės varpai yra amžinai nutilę, tačiau gar-siau už varpus prisikėlimo žinia aidi čia nuteistų vyrų sielose.

Ne, tik trumparegės akys gali fik-suoti žmogų vien pagal išorę ar jo pa-darytus nusikaltimus, tačiau juk žmo-gus yra gelmė, o jo širdis bedugnė – rašo psalmininkas.

Tas pirmas susitikimas su nu-teistaisiais Lukiškėse manęs ne tik neišgąsdino, tačiau paskatino čia vėl sugrįžti.

Netrukus Bernardinų parapija su-organizavo misiją į Lukiškes atgaben-ti parapijiečių sudovanotų krikščio-niškų knygų. Su kunigu A. Peškaičiu ir dar keliais parapijiečiais keliavome iš kameros į kamerą, kur lankėme nu-teistuosius jų skurdžiuose būstuose. Iki šiol prisimenu šį nepaprastą laiką. Neatsimenu, kad laisvėje kas nors taip stipriai manęs lauktų kaip mes buvo-me laukiami zonoje. Buvome karaliai ir karalienės, kiekviena laiko sekundė praleista kartu buvo aukso vertės. Jie tarsį išalkę vaikai džiau-gėsi mūsų ap-silankymu kaip duona ir ne tik jie bu-vo apdovanoti, tačiau ir mes buvome apdovanoti nepamainomu antgamtiniu džiaugsmu. Laisvėje dažnai neturime laiko kurti pilnaverčių santykių, esa-me pilni skubėjimo ir kitiems žmo-nėms lieka tik mūsų laiko atliekos. Čia kalėjime, kur nebėra kur skubėti, gali pasijusti tikru žmogumi.

Lukiškėse labai mažai socializa-cijos, nuteistieji yra uždaryti kaip žvė-rys savo kameroje, labai nedaug iš jų turi galimybę dirbti skalbykloje, me-džio darbuose ar siuvyklos ceche. Prieš keletą metų kai kuriems iš jų teko lai-mė studijuoti socialinę pedagogiką, tačiau vėliau ši galimybė buvo iš jų at-imta, net nepasiekus bakalauro laips-nio.

Tad šv. Mišios kalėjime, Šv. Rašto skaitymas su kun. Arūnu Peškaičiu ir alfa kursai buvo kaip tyras laisvės gurkšnis dusinančioje Lukiškių kas-dienybėje. Alfa kursai – tai evangeliza-cinis kursas, kurio metu susipažįstama su pamatinėmis krikščionybės tieso-mis ir kviečiama asmeniškai išgyven-ti Švenčiausios Trejybės slėpinį.

A † A LEONAS VENCKUS

Mirė 2014 m. balandžio 8 d., sulaukęs 97 metų.
Gyveno Palatine, IL.
Leonas buvo vyriausias sūnus iš aštuonių vaikų. Nuo pat jau-nystės padėjo tėveliams auginti mažesnius broliukus ir sesutes, todėl ir užaugęs padėjo kitiems žmonėms. Laisvai kalbėjo trimis kalbomis, kurias dažnai naudojo, kai reikėjo padėti lietuviams, kurie dar nemokėjo naujame jiems krašte.
Šeimai atvykus į Ameriką ir apsigyvenus Čikagoje, tėveliai vėl susijungė su „anglikonais“, t. y. lietuviais, kurie buvo gyve-nę Anglijoje. Leonas giedojo bažnytiniame ir „Dainavos“ cho-ruose.
Išėję į pensiją, tėveliai persikėlė į Fennville, MI, kur jie pasta-tė gražų namą penkių akrų vaisių sodyboje.
Po mamytės (Juzefos Tamošauskaitės) mirties, tėvelis grįžo į Čikagą. Vėliau vedė našlę Stefaniją Grožienę, kuri tik prieš kelis metus buvo atvykusi iš Lietuvos.
Nuliūdę liko: žmona Stefanija, sūnus Leonas Vilboras su žmona Petrute ir jų vaikai su šeimomis, duktė Elytė Izokaitienė, jos sūnūs – dr. Antanas ir Juozas su šeimomis.
A. a. Leonas buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Čikago-je.
... Pasiilgom tavęs, brangus tėveli, ir laukiam tos dienos, kai mes visi bendrai susirinksime...

Duktė Elytė

A † A ANTANUI LUKOŠEVIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame Tautos Fondo valdy-bos narei, seseriai ONUTEI ADAMS ir jos šeimai.
Tautos Fondo vadovybė

www.draugas.org/mirties.html

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
„Draugą“ atminkime savo testamente.
www.draugas.org

Ruth Gricius, gyvenanti Agoura Hills, CA, pratęsė metinę „Drau-go“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje. Ačiū Jums.

W. Hartfordo, CT, skautai „Draugo“ laikraščio išlaidoms sumažinti atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Ona Kaselis, gyvenanti Saint Petersburg, FL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiausius padė-kos žodžius skiriame Jums.

Marquette Parko JAV LB apylinkė Chicago, IL, „Draugui“ paauko-jo 50 dol. Nuoširdžiai ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Alma M. Jankus, gyvenanti Sterling Heights, MI, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Margarita Zubrickas, gyvenanti Etobicoke ONT, Canada, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lietuviškos šv. Mišios Waukegan/ Lake County** apylinkėje ir šiaurinio Ilinojaus lietuviams vyks šį sekmadienį, gegužės 18 d. 2 val. p. p. Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, 116 N. Lake St. Mundelein, IL. 60060. Šias sekmadienio Mišias celebruos kun. Jaunius Kelpšas. Kviečiame aktyviai ir gausiai dalyvauti. Tel. pasiteirauti: 224-717-1463.

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New Yorke ir JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko miesto apylinkė kviečia į teatro ir kino aktorius, režisierius, muzikanto, Nacionalinės premijos laureato Kosto Smorigino kūrybos vakarą, kuris vyks gegužės 21 d., trečiadienį, 7 val. v. Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke.

■ **Gegužės 23 d., penktadienį, 6:30 val.** v. Ateitininkų namuose, (1380 Castlewood Drive, Lemont, IL) įvyks „Padėkos vakaronė“, skirta Indrei Tijūnėlienei, kuriai neseniai buvo įteiktas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“. „Saulutės“ vaikų globos būrelis maloniai kviečia visus ateiti ir kartu pasidžiaugti šiuo apdovanojimo.

■ **Gegužės 31 d., šeštadienį, vyks JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Vidurio Va-**

karų apygardos metinis suvažiavimas. Kviečiami LB apylinkių pirmininkai, valdybų nariai ir apylinkių metinio susirinkimo metu išrinkti delegatai. Suvažiavimas vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemonte (14911, 127th St. Lemont, IL 60439), Maironio lituanistinės mokyklos didžiojoje salėje (# 121), prie rytinio įėjimo (E). Registracija – 9:30 val. r., suvažiavimo pradžia – 10 val. r.

■ **Birželio 1 d., sekmadienį, ruošiamą** gegužinį Ateitininkų namuose 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439. Pradžia – 12 val. p. p. Jūsų lauks skanūs lietuviški pietūs ir A. Barniškio dainos, puikūs pokalbiai bei diskusijos su naujais ir senais draugais gaivinančiame ažuolų pavėsyje.

■ **Lietuvos ambasados taurės krepšinio** turnyras, skirtas LR ambasados JAV 90-mečiui, vyks birželio 7 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Southern Regional Technology and Recreation Complex, 7007 Bock Road, Fort Washington, MD 20744. Komandų registracija – iki gegužės 25 d. el. paštu: rytupakrante@yahoo.com arba tel. 203-895-7147. Turnyre galės dalyvauti tik tie, kurie bus susimokėję žaidynių mokestį ir atsiuntę paštu savo žaidėjų sąrašą.

Amerikos lietuvių Romos katalikų Moterų sąjungos 3 kuopos pirmas šių metų susirinkimas įvyks **gegužės 17 dieną, šeštadienį, 2:15 valandą popiet, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje**. Šiais metais švenčiame 100 metų nuo organizacijos įsteigimo. Yra svarbūs pranešimai, prašome visas nares dalyvauti.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Apsilankykite

„Draugo“

tinklapyje

www.draugas.org

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ“!

KVIEČIAME DALYVAUTI ARCHYVŲ SEMINARE

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA, LIETUVOS CENTRINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS, JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBOS ARCHYVŲ REIKALŲ KOMITETAS, LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

2014 m. gegužės 31 d. – birželio 1 d.
Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras (LTSC)
5600 S. Claremont Ave. Chicago, IL 60636-1039

ARCHYVŲ SEMINARO PROGRAMA

Pirmoji seminaro diena, gegužės 31 d.

9:00–10:00 Dalyvių registracija

10:00–10:15 Seminaro atidarymas

JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė archyvų reikalams Dalė Lukienė, Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis

I sesija

BENDRIEJI ARCHYVŲ VALDYMO KLAUSIMAI

10:15–11:00 Archyvo samprata ir reikšmė.

Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis

11:00–11:45 Archyvų atrankos ir saugojimo aspektai.

Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis,
Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys

11:45–12:00 Diskusijos ir kavos pertrauka

II sesija

DOKUMENTŲ TVARKYMAS IR APRAŠYMAS

12:00–12:45 Popierinių dokumentų tvarkymas. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Informacijos ir apskaitos skyriaus vedėja Sigita Baranauskienė

12:45–1:45 Pietų pertrauka

1:45–2:45 Dokumentų aprašymas, klausimyno apie saugomus archyvus pildymas diskusijos. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų skaidos skyriaus vedėja Džiuginta Stankevičienė

2:45–3:15 Elektroninio pašto žinučių tvarkymas ir saugojimas.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys

3:15–3:45 Vaizdo ir garso dokumentų tvarkymas, aprašymas ir saugojimas.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys

3:45–4:15 Kartografinių dokumentų (žemėlapių) aprašymas ir saugojimas Lietuvos centriniame valstybės archyve. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų skaidos skyriaus vedėja Džiuginta Stankevičienė

4:15–5:00 Diskusijos

III sesija

Antroji seminaro diena, birželio 1 d.

MENO KŪRINIŲ IR KOLEKCIJŲ TVARKYMAS IR SAUGOJIMAS

9:00–9:45 JAV lietuvių archyvuose saugomų meno kolekcijų apžvalga.

Apskritojo stalo diskusija

9:45–10:30 Išeivijos fondo komplektavimas, kolekcijos, jų apskaita, tvarkymas ir saugojimas. Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujausių laikų skyriaus vedėja Irena Mikuličienė

10:30–11:15 Vasario 16-sios Akto signatarų archyvų paieška, jų panaudojimas Signatarų namų ekspozicijos plėtimui bei švietimo programos rengimui.

Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namų vedėja Meilutė Peikštenienė

11:15–11:45 Diskusijos ir kavos pertrauka

IV sesija

DOKUMENTŲ UNIKALUMAS IR JŲ TVARKYMO PATIRTIS

11:45–1:00 Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) saugomo Pasaulio lietuvių archyvo esamos situacijos apžvalga: DP Stovyklų archyvinis rinkinys.

LTSC valdybos pirmininkas Augustinas Idzelis
LTSC archyvų būklės apžvalga. LTSC vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė

Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) saugomų dokumentų esamos situacijos apžvalga. ALKA valdybos pirmininkė Mirga Girniuvienė, ALKA valdybos sekretorė Dalė Lukienė

1:00–2:00 Pietų pertrauka

2:00–2:30 Archyvinio dokumentų ir jų aprašymų publikavimas internetinėje erdvėje. Vietovardžių ir asmenvardžių rašymo ir jų paieškos problematika. Tezaurų naudojimas. Diskusijos

Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis

2:30–3:00 Lietuvos duomenų bazių ir informacinių sistemų panaudojimas.

Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis,
Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys
Diskusija: Ateities galimybės sudaryti ir naudoti užsienio lietuvių archyvų vieningą duomenų bazę.

3:15–3:45 Baigiamosios diskusijos, klausimai, nutarimai

Seminaro uždarymas

4:00–5:30 Dr. Tomo Remeikio bibliotekos atidarymas.

Priėmimas. LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas